

U OVOM BROJU:
Info HZMO-a
Vodič HZZO-a
Treba li uvesti
socijalne mirovine?
Savjeti...o ovrhama

Zagreb, siječanj 2013. Godina XIX.
ISSN 1331-3703 Cijena 5 kn

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske **Broj 195**

“Mirovine ne možemo dirati, ne zato što smo plemeniti i dobrodušni, nego zato što su one toliko male, da će ljudi, ako ih dirnemo, biti potpuno ugroženi.” - rekao je Milanović

OSNOVANO
NACIONALNO
VIJEĆE ZA
UMIROVLJENIKE
I STARIJE OSOBE

Hoće li umirovljenicima biti bolje?

U Banskim dvorima 18. prosinca 2012. potpisan je Sporazum o osnivanju Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. U ime Vlade Republike Hrvatske Sporazum je potpisao predsjednik Vlade **Zoran Milanović**, a u ime predstavnika umirovljenika predsjednik Matice umirovljenika Hrvatske **Vladimir Nožarić**, predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske **Jasna Petrović** i predsjedavajući Koordinacije umirovljeničkih udruga **Mario Tocauer**.

Potpisivanju Sporazuma prisustvovali su i ministar rada i mirovinskog sustava **Mirando Mrsić**, zamjenik ministra **Božidar Štubelj**, pomoćnica ministra **Mirjana Rađenović** i ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje **Srećko Vuković**. Premijer je tom prigodom naglasio kako se mirovine neće dirati, dok je ministar Mrsić čak spomenuo kako će se kroz poboljšanje modela usklađivanja mirovina, one čak i blago povećati! Hoće li umirovljenicima doista biti bolje?

Sudeći prema tekstu Sporazuma, Nacionalno vijeće bi već od siječnja trebalo redovito zasjedati, te raspravljati o zakonskim izmjenama pri-

je no što one osvanu u formi nacрта, čime bi se udrugama koje zastupaju umirovljenike omogućilo da ostvare neposredni utjecaj na buduće zakonske akte ili da iniciraju promjene za koje drže da su potrebne. Hoće li to doista tako funkcionirati? Ako je suditi po neslavnoj praksi dosadašnjih sličnih pokušaja, bolje je ostati oprezan.

Naime, prethodno Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe osnovano je krajem 2010. godine. Podsjetimo, tadašnja je premijerka Kosor izjavila da će ubuduće svi dokumenti vlade i Hrvatskog sabora koji se tiču položaja umirovljenika i visine mirovina proći očitovanje Vijeća, a vlada će njihovo mišljenje morati uvažiti. Hrvatska stranka umirovljenika tada je bila dio vladajuće koalicije na čelu s HDZ-om, sve do uvođenja harača, kad je napustila vladajuću koaliciju i odbila ući u Nacionalno vijeće koje je tako osnovano uz svesrdnu podršku Matice, ali i izrazite rezerve SUH-a. Blok umirovljenici zajedno figurirao je kao glavni politički igrač vladajuće stranke, i sam uskoro postavši strankom.

SUH je uporno zagovarao kako takvo tijelo nacionalnog dijaloga o umirovljeničkim i mirovinskim pitanjima ne smije uključivati političke stranke. U novom Nacionalnom vijeću nema stranaka, već su s jedne strane Vlada, a s druge umirovljeničke udruge. Hoće li takva struktura otkloniti dvojbe o političkim dimenzijama takvog vijeća i doista biti novim „kanalom” za pregovore o boljitku umirovljenika? Sindikat umirovljenika Hrvatske u ovaj dijalog ulazi s povjerenjem i nadom.

ZAGREB

KONSTITUIRANO NACIONALNO VIJEĆE ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

Korak dalje u bilateralnom dijalogu

ZAGREB - 18. siječnja 2013., na konstituirajućoj sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, za predsjednika je u jednogodišnjem mandatu izabran predsjednik Matice umirovljenika Hrvatske, **Vlado Nožarić**, a za potpredsjednike Vijeća izabrani su ministar rada i mirovinskog sustava **Mirando Mrsić**, predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske **Jasna Petrović** te predsjedatelj Koordinacije umirovljeničkih udruga **Mario Tocauer**. Saborski zastupnik Hrvatske stranke umirovljenika (HSU) **Željko Šemper** izabran je za pridruženog člana.

U izjavi novinarima ministar Mrsić izrazio je zadovoljstvo konstituiranjem Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, istaknuvši kako položaj umirovljenika u Hrvatskoj nije dobar i na tom području treba poduzeti velike napore koji nisu vezani samo uz financijske probleme. Kazao je kako će na Vijeću raspraviti i sve zakonske inicijative vezane za umirovljeničku problematiku, koje će ići u Hrvatski sabor, te će se na idućem sastanku Vijeća, koji se treba održati 1. veljače, razgovarati o zakonu o mirovinskom osiguranju te o mirovinskoj reformi u Hrvatskoj.

Ministar je naglasio da će se u ovoj godini mirovine usklađivati te isplaćivati na vrijeme. Izrazio je zadovoljstvo što u radu Vijeća sudjeluju sve umirovljeničke udruge, bez utjecaja stranačke politike.

Jasna Petrović prisutnima je podijelila i obrazložila spisak od 15 prioriteta tema koje Sindikat umirovljenika Hrvatske želi vidjeti na dnevnom redu Nacionalnog vijeća, te očekuje kako će i preostale strane, osobito druge umirovljeničke udruge, iznijeti svoje prijedloge.

Upozorivši na težak položaj umirovljenika u Hrvatskoj, Nožarić je naglasio kako treba „što dinamičnije rješavati problem po problem, a u nekim stvarima smo već zakasnili“.

17. 1. 2013. OSNOVANA PODRUŽNICA SUH-a

Vukovar: umirovljenici postaju socijalni slučajevi

Na osnivačkoj skupštini Podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) za Vukovarsko-srijemsku županiju, u četvrtak navečer 17. siječnja 2013. u Vukovaru, ocijenjeno je da je položaj umirovljenika u Hrvatskoj sve teži, a sve je više pripadnika te populacije koji kopaju po kontejnerima jer nemaju za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Prema riječima predsjednice SUH-a **Jasne Petrović**, umirovljenici

u Hrvatskoj sve češće postaju socijalni slučajevi, a zbog teške gospodarske krize, mnogi od njih došli su u situaciju da hrane vlastitu nezaposlenu djecu, što dodatno pogoršava njihov status.

„U Hrvatskoj je danas 1,2 milijuna umirovljenika uz koje treba pridodati i oko 120.000 osoba starijih od 65 godina koje ne primaju mirovinu, a riječ je uglavnom o ženama. Većina njih socijalno je ugrožena“, navela je Petrović.

Za predsjednicu vukovarsko-srijemske Podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske izabrana je **Mirjana Zošak**. Ona je iznijela svoj prijedlog programa temeljen na Programskoj platformi 40+ SUH-a, te se posebno osvrnula na probleme siromaštva. Izvijestila je kako se telefonski javio i ispričao svoj nedolazak gradonačelnik **Željko Sabo**, naglasivši pri tom kako će podržati rad Podružnice SUH-a. Osnivačkoj skupštini prisustvovali su i članci SUH-a **Milan Tomičić**, **Mato Obradović**, **Jasenska Rem** i drugi. Osječka i slavonsko-brodsko podružnica SUH-a ponudile su pomoć i suradnju, te razmijenili korisna iskustva s vukovarskim aktivistima.

MATICA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Vladimir Nožarić - predsjednik Matice

Skupština Matice umirovljenika Hrvatske, na sjednici održanoj 12. prosinca 2012. godine izabrala je novog predsjednika - **Vladimira Nožarića** i novog zamjenika predsjednika - **Josipa Kovačiča**. Članovi Skupštine su raspravili i jednoglasno usvojili tekst Deklaracije o osnovnim i neotuđivim pravima umirovljenika i starijih osoba, kao i izvještaj o radu Matice u protekle dvije godine, te odali počast svom preminulom predsjedniku **Josipu Vinceku**. Zamjenik predsjednice Sindikata umirovljenika Hrvatske **Milan Tomčić** poz-

dravio je skupštinu te rekao kako su odnosi Matice i Sindikata vrlo dobri i da stalno jačaju. Sporazum što su prije dvije godine potpisali nedavno preminuli predsjednici Vincek i **Krajačić**, pruža temelj za vrlo široku lepezu suradnje na svim područjima. Tomičić je tom prigodom u ime SUH-a predao povelje suradnje Matici umirovljenika Hrvatske, koju je primio Vladimir Nožarić, te glavnom tajniku Matice **Branku Cvetkoviću**, za osobni doprinos u promicanju suradnje.

TREBA LI
UVESTI
SOCIJALNE
MIROVINE

120 000 starijih od 65 godina nema nikakve prihode!

Piše: Jasna A. Petrović

Sindikat umirovljenika Hrvatske je 4. siječnja 2013. uputio javni poziv Ministarstvu socijalne politike i mladih za hitno pokretanje inicijative za uvođenje tzv. državnih potpora za sve osobe starije od 65 godina koje ne primaju mirovinu ni po kojem osnovu, i to tek kao jednu od početnih mjera za borbu protiv siromaštva. U priopćenju se pojasnilo kako je takvu naknadu pod nazivom „socijalna mirovina“ planirala uvesti još Račanova vlada, da bi HDZ-ova konkretizirala kako bi takva mirovina bila namijenjena starijima od 65 godina, socijalno potrebitima te svima koji žive u Hrvatskoj najmanje 30 godina. Zatim se u Planu 21 izrijekom jamčilo donošenje zakona kojim će takve „socijalne mirovine“ biti omogućene. Točnije, Račanov zakon je bio napisan s planom da se s primjenom započne 1. siječnja 2005., a pravo na socijalnu mirovinu imao bi svaki hrvatski državljanin koji je navršio 66 godina života, te onaj koji bi od navršene 15. do 66. godine imao/la prebivalište u RH najmanje 30 godina, a čega zadnjih 10 godina neprekidno. Pla-

niralo se da bi socijalna mirovina za jednu osobu 2005. godine iznosila 640 kuna (više od današnje socijalne pomoći), a za bračne partnere 1000 kuna. Kako zakon nije zaživio, HDZ se u svojem novom mandatu posvetio izradi koncepta zakona o socijalnim mirovinama, ali ovaj puta za sve osobe starije od 70 godina i bez prihoda, i to tako da socijalna mirovina iznosi od 800 do 900 kuna, uz povećanje socijalne pomoći na 700 kuna. HDZ je i javno priznao da se promjene vrše pod „pritisakom“ Vijeća Europe i Svjetske banke, a slične prijedloge je u to vrijeme iznio i UNDP, obzirom da su „naša izdvajanja za socijalu velika,

SUH je uputio javni poziv Ministarstvu socijalne politike i mladih za uvođenje tzv. socijalne mirovine kao prvi korak borbe protiv siromaštva

ali je dio koji se odnosi na siromašne ispod minimuma siromaštva“. I opet - ništa.

Do „jučer“ je i SUH vjerovao kako će konačno Kukuriku koalicija, nakon što je to specificirala u svojem Planu 21, uvesti tzv. socijalnu mirovinu, međutim, nedavno smo čitali izvještaj koji je Ministarstvo socijalne politike krajem prošle godine (*na lošem engleskom*) uputilo Europskoj komisiji, u kojem piše kako takve mirovine do daljnjega neće biti uvedene „*zbog značajnog problema vrlo male razlike između minimalne penzije i socijalne pomoći za starije koja je povećana na 600 kn*“. Takvo besmisleno obrazloženje moglo je samo nasmijati europske činovnike, a rastužuje Sindikat umirovljenika Hrvatske, ne samo što se ne ispunjavaju obećanja, već i zbog toga što je očito svim hrvatskim vladama siromaštvo zadnje na listu prioriteta.

Solidarnost bez učinka?

SUH drži da bi za uvođenje tzv. socijalnih mirovine za golo preživljavanje najugroženijih starijih osoba od 65 godina - kao početne mjere za borbu protiv siromaštva, diskriminacije i socijalne isključenosti starijih osoba - trebalo osigurati od 700 do 900 kuna mjesečno, ovisno o socijalnom statusu pojedinca. Unutar sustava ima dovoljno sredstava, ali ne i pravične raspoređenosti. O kojem je broju potencijalnih korisnika riječ? U Hrvatskoj prema posljednjem popisu stanovništva živi 120 000 osoba starijih od 65 godina koje ne primaju mirovinu (uglavnom žene, te osobe iz ruralnih sredina). Socijalnu pomoć u kategoriji „odrasle, potpuno radno nesposobne osobe koja nisu umirovljenici“ prima samo 17 000 osoba, pa je, dakle, broj onih koji su stariji od 65 godina i redovito primaju socijalnu pomoć - minoran.

Jednako tako je sramotno nizak - u usporedbi s europskim statistikama - udjel ukupnih iznosa socijalne pomoći u bruto društvenom proizvodu (samo 0.27%). Unatoč svemu tome i u uvjetima kad troškovi života dnevno rastu, **naše se „socijalno ministarstvo“ ne bavi borbom protiv siromaštva, već prvenstveno borbom protiv prevara u socijalnom sustavu, nerijetko pritom narušavajući i pravo na privatnost.**

Ima tu i drugih nejasnoća: **tzv. socijalna mirovina trebala bi se nazvati državnim potporom za starost** jer bi se davala iz proračuna, a ne na temelju doprinosa kao mirovine stečene radom. SUH se ionako već godinama zalaže da se sve „posebne“ mirovine konačno izdvoje iz mirovinskog stupa, jer se stvara dojam kako mirovine stečene radom „gutaju“ cijeli mirovinski proračun, iako to nije istina. **Mirovine stečene radom - starosne mirovine (uključujući i prijevremene), invalidske i obiteljske - financiraju se na bazi doprinosa iz rada, ali tako da one „pojednu“ samo 74 posto svih sredstava, dok preostalih 14 posto umirovljenika koji primaju mirovine prema posebnim propisima uživaju čak 24 posto mirovinskog proračuna.** Drugi je fenomen što se **gotovo svaka treća mirovinska kuna troši na invalidske mirovine** - udjel invalidskih mirovina (civilnih i vojnih) u ukupnoj populaciji u Hrvatskoj četiri je puta veći od pojedinih europskih zemalja - a dio njih su „gospodarski“ invalidi ili „koruptivni“, pa taj vid pretjerane i pogrešno usmjerene solidarnosti opterećuje umirovljenike koji su svoje mirovine stekli radom. I obiteljske mirovine su vid solidarnosti unutar sustava, pa bi i taj dio mirovina valjalo razli-

kovati od ovih prethodnih. Međutim, **najmanja je solidarnost unutar sustava prvoga stupa, a nikakva unutar sustava drugoga mirovinskog stupa, usmjerena na najsiromašnije i najpotrebitije.** Istina, sve više umirovljenika prima tzv. najnižu mirovinu (Hrvatska nema tzv. minimalnu mirovinu kao donji prag već mirovinu na osnovu ostvarenog staža, pa **najniža mirovina stečena radom za 15 godina staža iznosi oko 850 kuna**), ali to je zbog kontinuiranog opadanja realne vrijednosti hrvatske prosječne mirovine i zbijanja prema dnu. Vjerujemo da u uvjetima kad **više od 50 posto umirovljenika prima manje od 2.000 kuna** mjesečne mirovine, mirovina postaje svojevrsna socijalna pomoć. Takva vrsta unutarnje solidarnosti nije najbolja, niti uvijek završi u najpotrebitijim rukama. Stoga vjerujemo da bi bilo s jedne strane uputno **povećati uvjet staža za mirovine stečene radom na barem 20 godina**, te **uvesti minimalnu mirovinu na osnovi socijalnih kriterija (barem 1.000 kuna)**, koja bi bila viša od socijalne pomoći i tzv. socijalne mirovine, te bi jamčila golo preživljavanje i bilo jednom od mjera za borbu protiv siromaštva starijih osoba.

Siromašnima nema tko da piše

Potrebna je još jedna od mjera: **izjednačavanje subvencije za državne i privatne domove umirovljenika, kako bi se izjednačila cijena smještaja** (sada oko 2.500 kn za državne, te 3.000-5.000 kn za privatne). Treba podsjetiti kako je 31. prosinca 2011. u državnim i županijskim domovima bilo 10.700 mjesta i 59.700 zahtjeva za smještaj, a u nekim se domovima čeka više od de-

set godina. U Zagrebu u 20 godina nije sagrađen niti jedan dom (sad se pokušava s tzv. javno-privatnim partnerstvom). Bez takve mjere pojačava se diskriminacija starijih, jer imućniji imaju pravo na dom, a siromašni nemaju.

Na poslijetku, SUH je mišljenja kako **Ministarstvo socijalne politike i mladih u prvoj godini svoga vladanja nije pokazalo nimalo senzibiliteta za stariju populaciju, koja je zapravo najveća ranjiva skupina izložena riziku od siromaštva i socijalnoj isključenosti.** U svojoj unutarnjoj organizaciji ono se fokusira se na djecu, mlade i obitelj, te tzv. odrasle osobe, gdje među šest „kategorija“ stariji i nemoćni čine samo jednu. I to je dovoljan dokaz o izostanku ikakve strategije za sprječavanje i saniranje siromaštva među starijim osobama, po kojemu je **Hrvatska sa svakim trećim starijim od 65 godina u zoni rizika od siromaštva** - u vrhu europske ljestvice (odmah iza Bugarske). Međutim, to je Ministarstvo u 2012. učinilo sve suprotno: **ukinulo do tada kvalitetno uspostavljen dijalog s udrugama koje zastupaju interese starije populacije, ukinulo im simbolične programe pomoći starijima (volonterska skrb i pravna pomoć)...** Jedino je proveden EU program uz godinu aktivnog starenja, kad je troje starih proglašeno „naj-seniorima“, za što su dobili papirnata priznanja, te im je omogućeno financiranje jedne od aktivnosti 'Generacijskog okupljanja' (npr. organizacija nekog društvenog događanja poput plesa, jednodnevnog izleta, sportskog susreta i sl.) po izboru pobjednika. Bravo, ministricu. Bilo bi smiješno, da nije tužno.

Europska praksa poznaje i niz drugih mjera kojima se sprječava ili dokida siromaštvo starijih osoba. U Hrvatskoj takve strategije nema, niti ju tko piše. Uostalom, kad su se Pučki pravobranitelj za ljudska prava i posebne pravobraniteljice nedavno odlučili javnim istupom upozoriti na problem siromaštva u Hrvatskoj, te pri tom posebno ukazati na ozbiljan problem siromašenja starijih osoba, nadamo se da će potrebiti interes iskazati i nadležno ministarstvo.

Tzv. socijalna mirovina u različitim zemljama ima različiti naziv: u Danskoj - „narodna penzija“ i „dodatak za potrebite“, u Mađarskoj „dodatak na starost“; u Italiji - socijalna mirovina; u Portugalu „solidarna naknada za stare“, u Velikoj Britaniji „naknada mirovine“, „univerzalna mirovina“ je u Nizozemskoj; Njemačka i Belgija je nemaju (zamjenjuje je socijalna pomoć); u Švedskoj „zajamčena mirovina“, u Norveškoj „osnovna mirovina“... Takvoj „mirovini“ ili naknadi ili potpori za starost temeljni je cilj omogućiti dostojanstven život bez siromaštva, te su stoga u pravilu usklađivane s rastom troškova života, plaćama, rastom BDP i/ili drugim modelima indeksacije.

Zašto je važno uoči početka svake godine, ili barem svakoga mandata, propitati i utvrditi strateške prioritete svake organizacije? Iz više razloga. Takvo strateško planiranje pomaže organizaciji da bolje odradi svoj posao i da usredotoči svoju energiju, kako bi svi članovi organizacije djelovali u istom smjeru s istim ciljem. Programi nisu vječni te je potrebno svake godine doradivati smjernice organizacije sukladno promjenama u društvu i vremenu.

Ciljevi strateškog planiranja je definiranje svrhe postojanja organizacije, s ciljem postavljanja realističnih ciljeva koji su sukladni misiji organizacije, te kapacitetima za njihovu realizaciju; pojašnjavanje tih ciljeva i planova u svim dijelovima organizacije, razvijanje osjećaja zajedničkog vlasništva nad planom; fokusirano korištenje svih sredstava organizacije usmjereno samo na ključne prioritete te osiguranje modela kojim će se mjeriti napredak te ustanoviti mehanizam za unošenje promjena kad je to potrebno. Također, cilj je okupljanje svačijeg najbolje namjernijeg i najboljeg prinosa u stvaranju konsenzusa o smjeru razvitka organizacije; osiguravanje jasnijeg fokusiranja organizacije te više efikasnosti i produktivnosti, premošćivanje procijepa između rukovodstva i članstva, gradnja snažnih timova; proizvodnja osjećaja zadovoljstva sudionika na zajedničkom viziji te rješavanje brojnih uobičajenih problema. S tim je ciljem, sukladno obećanju na 12. Skupštini SUH-a u listopada 2012., Jasna A. Petrović, predsjednica SUH-a, predstavila na sjednici Glavnog odbora 29. studenoga 2012. - strateške prioritete SUH-a.

1. POVEĆANJE ČLANSTVA: Povećanjem broja članova u svakoj podružnici i ogranku, postiže se **jača pregovaračka moć** na svim razinama organiziranja i u svim područjima djelovanja SUH-a.

2. OBNOVA PODRUŽNICA: Obnovom neaktivnih podružnica (bez uplaćene članarine u središnjicu i/ili održane skupštine u posljednje dvije godine), okupljamo postojeće članstvo i vraćamo povjerenje u lokalnoj sredini.

3. „POKRIVANJE“ SVIH ŽUPANIJA: Pomaci su učinjeni: uoči 12. skupštine obnovljena je podružnica Rijeka u Primorsko-goranskoj županiji, a neposredno nakon Skupštine u Čakovcu (Medimurska) i Varaždinu (Varaždinska). U postupku je obnova podružnice u Vukovaru, čime bi se započelo „pokrivanje“ Vukovarsko-srijemske županije. Preostaje do kraja 2013. obnoviti temeljne podružnice u preostalim sedam županija (Karlovačka; Virovitičko-podravska; Požeško-slavonska; Ličko-senjska; Zadarska; Šibensko-kninska te Kopriv-

ničko-križevačka). Za svaku od županija na Predsjedništvu će se utvrditi timovi. Temeljna je svrha pomoći umirovljenicima i u „nepokrivenim“ županijama da se izbore za svoja prava u okviru programa SUH-a.

4. PODRUŽNICE = UDRUGE: Prema Statutu SUH-a, već od prije omogućeno je da podružnice steknu pravni subjektivitet, kako bi postale transparentniji pregovarački partneri svojim lokalnim vladama i drugim partnerima, čime se postiže mogućnost aktivnijeg sudjelovanja u tijelima odlučivanja te pristupa lokalnim sredstvima za programe i projekte udruga. Međutim, sada postoje samo tri aktivne i jedna neaktivna podružnica registrirane kao udruge. *U izradi je komplet dokumentacije (statut, odluke itd.) te uputa za registraciju po unificiranom načelu.*

5. NASTAVAK VOĐENJA POSTUPAKA ZBOG ZABRANE REGISTRACIJE KAO SINDIKATA - Kako je SUH izmjenama Zakona o radu 1996. morao hitno biti preregistriran iz sindikata u udruhu, SUH je podnio tužbe i prijave, no preko Međunarodne sindikalne konfederacije taj je primjer kršenja međunarodnih konvencija još uvijek aktualan, te će se nastaviti pri Međunarodnoj organizaciji rada (kršenje konvencije 87) voditi postupak, kao i kod nas preispitivanjem zastarjele definicije „zaposlenika“ te drugih odredbi Zakona o radu.

6. INFORMATIZACIJA - S ciljem olakšavanja protoka, spremanja i pristupa informacijama, te pojeftinjenja poslovanja, osobito uporabom elektronske pošte, kao prioritetni ciljevi se utvrđuju: kompjutorizacija; evidencija; edukacija i komunikacija elektroničkom poštom. Očekivani učinci su bolja informiranost - vanjska i unutar-nja; brža komunikacija i pokretanje aktivnosti; bolja povezanost - jačanje zajedništva; povezivanje; bitno smanjeni troškovi; uspješnost rada...

7. DRUŠTVENA UKLJUČENOST NA NACIONALNOJ RAZINI - SUH je na nacionalnoj razini zapustio aktivnosti vezane uz društvenu uključenost umirovljenika (sport, kultura, rekreacija itd.). Regionalni sportski susreti se održavaju u nekim županijama (Osječko-baranjska, Istarska, Brodsko-posavska i Splitsko-dalmatinska županija), cilj je da jedan od njih jednom godišnje preraste u nacionalni susret, koji bi uključivao i kulturno stvaralačke i izvedbene aktivnosti, kako bi se ojačalo zajedništvo, privuklo novo članstvo, potaknulo rekreaciju, kreativnost, druženje.

8. ČLANARINA USTEGOM IZ MIROVINE - SUH ima potpisan Sporazum s Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje u vezi ustega članarine iz mirovine, no, iako iskustva drugih europskih zemalja, pa i ne-

kih u okruženju (npr. BIH) govore kako je to najbolji recept za povećanje broja članova i kumuliranje sredstava članarine za efikasnije aktivnosti, za transparentnost, snaženje organizacije, redovitost uplata, te odgovornost, taj način naplate ionako vrlo niske osnovne članarine (samo 40 kn godišnje!) - nije zaživio. To mora biti prioritet u 2013. godini.

9. RASPODJELA ČLANARINE - OTVARANJE RASPRAVE - S ciljem financijske konsolidacije Središnjice SUH-a, u 2013. godini otvorit će se rasprava o visini osnovne članarine, rasponima članarine, strukturi interne raspodjele, prihodima od projekata i programa; ujedno i s ciljem standardizacije omjera rashoda.

10. POVLASTICE ČLANSTVA - SUH je tek 2011. započeo s inicijalnim dogovaranjem povlastica za članstvo, no u 2013. treba re-definirati sustav povlastica/popusta za članova, kako na nacionalnoj, tako i na lokalnoj razini. Sustav povlastica svakako treba poticati i proširivati, ali i vršiti redoviti nadzor i provjeru funkcioniranja povlastica, te ustanoviti djelotvoran sustav informiranja članstva o povlasticama. Treba razmotriti i poticanje potpisivanja sporazuma o poslovnoj suradnji na lokalnoj razini s Maticom o mogućoj suradnji i na tom području.

11. INFORMIRANJE - Pred SUH-om je re-definiranje različitih modela internog i eksternog informiranja SUH-a; promicanje „SUH-a s tisuću lica“; načini distribucije informacija i stajališta; poticanje istupanja predsjednika podružnica itd.; jača orijentacija na lokalna radija i televizije; organiziranje seminara i uputa za pisanje priopćenja, održavanje pressica; preispitivanje mogućnosti daljnjeg izlaženja glasila SUH-a - re-definiranje financijske konstrukcije i modaliteta izlaženja itd. Tu je i pitanje kvalitetnijeg „punjenja“ web stranice SUH-a (naći aktiviste za „punjenje“ sadržaja); te organiziranje medijski atraktivnih događaja, pokretanje novih oblika komunikacije s članom itd.

12. MATICA UMIRVOLJENIKA HRVATSKE - Neophodno je redefiniranje suradnje s Maticom umirovljenika Hrvatske; pokretanje potpisivanja sporazuma na razini podružnica i županijskih povjereništava, te pitanje suradnje po pitanju ekstenzije povlastica.

13. KOORDINACIJA UMIROVLJENIČKIH UDRUGA - Predstoji redefiniranje funkcije takve koordinacije te njezin pravni status; preispitivanje kriterija za primanje u članstvo, te definiranje načina usvajanja stajališta, odluka itd.

14. SSSH - SURADNJA na učlanjivanju članova udruženih sindikata; SUDJELO-

VANJE u akcijama radničkih sindikata; JACANJE VIDLJIVOSTI - uključivanje umirovljenika u javne istupe, zaključke i govore; INICIRANJE točaka dnevnog reda Predsjedništva i Vijeća SSSH vezanih uz

pitanja od interesa za umirovljenike; ZAHTJEV za uključivanje/kandidiranje predstavnika SUH-a u tijela od interesa i značenja. Osobito je značajno nastaviti aktivno sudjelovati u radu Vijeća i

Predsjedništva SSSH-a kroz punopravno članstvo.

15. FERPA/Europska federacija umirovljenika i starijih osoba - aktivno sudjelovanje u radu ; iniciranje tema, pitanja od

Ivan Nahtigal, predsjednik Odbora za mirovinska prava i sustav: Vratiti „novi dug“!

Podržavamo stajalište vlasti da se ne umanjuju mirovine. Međutim, tražimo dosljedno provođenje zakonske odredbe o AVM (aktualnoj vrijednosti mirovina) i da se tzv. novim umirovljenicima nadoknadi ono što im je oduzeto. Dosljednom primjenom bi se otklonila ili barem bitno smanjila sada prevelika razlika od 462 kn između "starih" i "novih" mirovina koja je na štetu onih koji su umirovljeni poslije 1.1.1999. godine. Na drugom mjestu je hitna promjena formule usklađivanja mirovina sa sadašnje "švicarske" na kombinaciju plaća i troškova života, ali na način da se sa 80% uzima onaj parametar koji je viši. Treće, 40 godina radnog staža treba uzeti kao odvojeni uvjet za stjecanje pune starosne mirovine!

Hrvoje Dusper, predsjednik Odbora za ekonomska prava umirovljenika: Borbeno i argumentirano

Razmatrajući svoj program rada u narednom razdoblju, novoosnovani Odbor SUH-a za ekonomski položaj umirovljenika, konstituiran 11. siječnja 2013 godine, već je na svojoj prvoj sjednici najavio rasprave i prijedloge kojima će nastojati sadržajno i argumentacijski obogatiti repertoar sadržaja i oblika borbe s kojom je SUH uspješno ušao u treću deceniju svog djelovanja.

Naglasak će biti na uspostavljanju kontinuiranog praćenja rješenja koja nude institucije Vlade te nudi argumentiranih prijedloga koji osnažuju pregovaračku poziciju SUH-a (sustav praćenja potrošačkih cijena, sustav državnih participacija i olakšica u području cijena komunalnih usluga, provedba ankete i izrada kataloga korisnih zanimanja umirovljeničke populacije, organiziranje savjetovanja i okruglih stolova na temu ekonomskog položaja umirovljenika i sl.). Entuzijazam i energija s kojom smo u SUH ušli u 2013 godinu nagovještavaju ostvarenje visoko postavljene ljestvice ciljeva, kao odgovora na izazove socijalne borbe za umirovljenike.

Branko Jalšovec, predsjednik Odbora za socijalnu uključenost, sport, kulturu i rekreaciju: Zdraviji, pokretniji i sretniji

Odbor je konstituiran 23.1., osnovani su pododbori za sport, kulturu i rekreaciju i počinjemo raditi. Riječ je području aktivnosti koja je na nacionalnoj razini bila godinama zanemarena, te prepuštena županijskim povjereništvima i podružnicama. Pokušat ćemo proširiti i koordinirati interesna područja aktivne rekreacije, rekreativnog odmora i zdravstvenog turizma na način koji bi u postojećim recesijskim uvjetima omogućio veći obuhvat umirovljenika, te u suradnji s odgovarajućim sportsko-rekreativnim udrugama, društvima otvoriti mogućnost korištenja sadržaja koji imaju za cilj poboljšanje psihofizičke kondicije članova SUH-a.

Osobiti izazov predstavlja nam odluka da na tragu već postojećih iskustava organiziranja sportskih susreta u Slavoniji, Dalmaciji i Istri, već ove godine po prvi put organiziramo zajedničke sportske susrete, makar i simboličnim sudjelovanjem svih naših županijskih povjereništava.

Biserka Budigam, predsjednica Odbora za socijalna i zdravstvena prava i sustav: Zaštita od bijede i zloporabe

Poboljšanje materijalnog stanja socijalno najugroženijih umirovljenika i starijih osoba zasigurno je naša prva zadaća, kako kroz usklađivanje mirovina, kroz tzv. socijalne mirovine, uvođenjem minimalnih mirovina, promišljanjem modela radnog angažiranja prema fizičkim i intelektualnim mogućnostima, kroz snaženje volonterskog rada uz naknade, subvencionirani ili besplatni javni prijevoz itd. Zalagat ćemo se za osiguranje potrebne skrbi starijim osobama u vlastitom domu, ali i za jednake subvencije za smještaj u privatne i državne domove. Osobito ćemo kroz naše pravno savjetništvo nastojati spriječiti sve učestalije pojave iskorištavanja starijih ljudi zbog neznanja, zloporabe, manipulacije, kako ne bi sklapali nepovoljne ugovore o uzdržavanju i sl.

Očekujemo da ćemo uspjeti izvršiti potrebni pritisak kako bi se razvila palijativna skrb na primarnoj razini i dostupnost smještaja u adekvatnu ustanovu koja za sada ne postoji (hospicij), te odjeli za palijativne bolesnike pri općim bolnicama. Starije osobe sve više trebaju psihosocijalnu pomoć i naš SUH radi upravo na takvim programima.

Milica Čavkić, predsjednica Odbora za članstvo i povlastice SUH-a: SUH u svakoj županiji!

Reaktiviranje skoro 50 posto neaktivnih registriranih podružnica SUH-a naš je prvi zadatak, a kolege su već krenule s aktivnostima (Varaždin, Čakovec, Požega). Na drugom mjestu je osnivanje podružnica u županijama gdje trenutno nemamo organizirane podružnice (npr. Vukovar). Nama je cilj omogućiti starijim osobama u takvim mjestima da se aktiviraju i glasnije bore za svoja prava.

Kako je još prije dvije godine SUH pokrenuo uspostavu mreže poslovnih partnera radi postizanja povlastica i popusta za članstvo, ove godine ćemo nastojati unaprijediti taj dio aktivnosti, uvažavajući da smo dnevno suočeni s rastom cijena.

interesa; uključivanje u istraživanja, ankete; organiziranje skupova uz sudjelovanje FERPA-e; izvješćavanje javnosti o tendencijama u mirovinskim sustavima u EU; podržavanje učlanjivanja u regiji; promicanje europskih vrijednosti i europskog socijalnog modela.

16. SURADNJA U REGIJI: poticanje suradnje sindikata umirovljenika u regiji, osobito sa susjednim zemljama (Italija, Slovenija, BiH, Srbija, Crna Gora itd.); organiziranje i sudjelovanje na regionalnim konferencijama; pokretanje regionalnih inicijativa. Osobito je značajno nastaviti bratimljenjem podružnica SUH-a sa srodnim podružnicama iz susjednih zemalja (osobito SPI CGIL iz Italije). Taj je model zaživio u Istri, a dijelom u Splitsko-dalmatinskoj županiji Osječko-baranjskoj, te će biti razvijen duž podružnica uz Jadran.

17. LOKALNI IZBORI: Definiranje predizbornog pristupa - poticanje kandidiranja predstavnika SUH-a (ako ima vjerojatnosti za pobjedu); suradnja sa strankama koje promiču srodna stajališta; izrada spisaka lokalnih zahtjeva - sve podružnice; posjet svim relevantnim strankama na lokalnoj i nacionalnoj razini prije izbora - sa zahtjevima i Programskom platformom 40+.

18. PROJEKTI/NATJEČAJI - Uspostava sustava dobivanja informacija o natječajima i projektnim linijama na nacionalnoj i lokalnoj razini; jačanje suradnje sa SSSH, Maticom i članicama Koordinacije, te drugim udrugama na kreiranju projekata; zaduživanje Tajništva za distribuciju informacija o natječajima itd.

19. ZAKONSKE INICIJATIVE - S ciljem aktivnijeg sudjelovanja u poticanju potrebnih promjena, stvorit će se posebni pravnički tim za pokretanje inicijativa za izmjene ili dopune zakona ili drugih propisa. Proširit će se pravno savjetovalište GP Zagreb na telefonske konzultacije za cijeli SUH te u okviru savjetovališta provoditi analiziranje primjene propisa i poticanje inicijativa za bolje funkcioniranje. Planira se također pokretanje tužbi zbog diskriminacije ili srodnih kršenja prava umirovljenika i starijih osoba.

20. SOCIJALNI DIJALOG - SUH je intenzivno prisutan svojim predstavnicima u radu Upravnog vijeća HZMO, Vijeće za socijalnu pravdu Predsjednika Republike, odnedavno i Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe s Vladom RH kao partnerskom stranom; zatim kroz tijela socijalnog dijaloga na razini gradske/lokalne samouprave te ostala tijela i forme za socijalni dijalog i promicanje pitanja od interesa za umirovljenike. Taj se način rada treba širiti (npr. što hitnije kroz HZZO i sl.).

21. STRUČNI ODBORI: Glavni odbor je imenovao svoje stručne odbore, od kojih se očekuju novi poticaji aktivnostima i poboljšanje položaja umirovljenika.

UMIROVLJENICI U BROJKAMA: Mirovine i dalje padaju

- 1 217 203 korisnika mirovine
- Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika 1:1,19
- Prosječna mirovina (prema ZOMO) iznosi 2.184,40 kn.
- Udio prosječne mirovine (prema ZOMO) u prosječnoj neto plaći za listopad 2012. (5.487 kn) iznosi 39,81%, a u prosječnoj bruto plaći samo 27.78%.
- Procjena potrebnih sredstava za isplatu mirovina i mirovinskih primanja iznosi 2.965.000.000 kn.
- Prosječna starosna mirovina starih umirovljenika (umirovljeni do 31.12.1998.) - 2.675,91 kn, a prosječna za nove umirovljenike (umirovljene iza 1.1.1999.) samo 2.160,25 kn, te su one manje za 19%! Starosna mirovina najnovijih umirovljenika (umirovljeni u 2012. godini) iznosi 2.123,58 kn i niža je čak 21% od one starih umirovljenika.
- Prosječna mirovina najnovije umirovljenih (tijekom 2012. godine) iznosi samo 1.981,00 kn.
- Prosječna dob korisnika starosne mirovine umirovljenih tijekom 2012. iznosi 63 godine (muškarci 64 godine i 6 mjeseci; žene 61 godina i dva mjeseca).
- Prosječni mirovinski staž umirovljenih u 2012. godini iznosi 30 godina i 10 mjeseci (muškarci 31 godina i 11 mjeseci; žene - 31 godina).
- Prosječan broj godina korištenja mirovine: 19 godina (muškarci 17 godina i 7 mjeseci, a žene 21 godina i 10 mjeseci).
- Prosječni korisnik starosne mirovine ima 71 godinu i 11 mjeseci (muškarci 73 godine i 4 mjeseca; žene 70 godina i 6 mjeseci).
- Od 13 kategorija umirovljenika prema posebnim propisima, čak ih 12 ima prosječne mirovine više od prosječnih mirovina „običnih“ umirovljenika, koji su ih stekli radom (saborski zastupnici: 8.880,42 kn; branitelji 5.341,84 kn).
- Tzv. posebni umirovljenici čine 14,3% svih umirovljenika, ali „konzumiraju“ čak 24% mase sredstava za mirovine.
- AVM (aktualna vrijednost mirovine) iznosi 59,58 kn, a prema procjenama SUH-a trebala bi iznositi 107 kuna.
- 120.000 stanovnika Hrvatske starijih od 65 godina nemaju mirovine ili druge redovite prihode.
- 57 posto umirovljenika imaju mjesečne prihode niže od prosječne mirovine. Više od 50 posto prima manje od 2.000 kuna mjesečne mirovine.
- Prosječno 28,1% građana starijih od 65 godina, ali čak svaka treća žena, u zoni su rizika od siromaštva!
- SUH procjenjuje da je oko 76% umirovljenika suočeno s nekim oblikom siromaštva.
- U razdoblju od 1. siječnja 1999. godine do 1. siječnja 2012. godine, realna vrijednost prosječne bruto plaće u Republici Hrvatskoj povećala se za 31,4%, dok se u istom razdoblju realna vrijednost mirovina putem usklađivanja povećala za 15,1%. Drugim riječima, realna vrijednost mirovina, iako ponižavajuće niska, pada godišnje za više od jedan posto!

hzm HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, siječanj 2013., godina VI., br. 1

ODRŽANA 4. SJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA HZMO-a

Upravno vijeće HZMO-a, na sjednici održanoj 20. prosinca 2012., donijelo je Odluku o usvajanju Izmjena i dopuna Financijskog plana HZMO-a za 2012. i Odluku o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju HZMO-a za sklapanje ugovora o usluzi povezivanja svih lokacija HZMO-a u jedinstvenu korporativnu mrežu (HZMO-VPN) radi prijenosa podataka IP protokolom.

Na sjednici je također prikazana prezentacija povodom 90. rođendana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje osnovan je 1922. kao Središnji ured za osiguranje radnika u Zagrebu, na temelju Zakona o osiguranju radnika donesenog 1922. godine. Tim je zakonom prvi put na jedinstven način u čitavoj tadašnjoj državi uspostavljeno i uređeno zdravstveno i socijalno osiguranje zaposlenih na ovim prostorima.

Ravnatelj Zavoda Srećko Vuković je istaknuo kako je u 90 godina postojanja HZMO uspješno odgovarao izazovima i zahtjevima koji su dolazili iz njegove okoline, kao trajni servis u službi osiguranika i korisnika prava, ali i ustanova koja je za potrebe provedbe socijalne politike uvijek mogla i bila spremna pružiti odgovarajući odgovor i imati stručno mišljenje, temeljeno na

podacima kojima raspolaže i bogatoj praksi - "Danas, kada smo suočeni s nepovoljnim okolnostima u kojima

se provodi mirovinsko osiguranje iz djelokruga ovoga Zavoda (niska razina mirovina, visoka i dugotrajna nezaposlenost, i dr.), Zavod će nastaviti sa svojom misijom javne ustanove koja svojim osiguranicima i korisnicima osigurava temeljnu socijalnu sigurnost, pružajući im davanja iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, i uspješno sudjelovati u provedbi socijalnog osiguranja u Republici Hrvatskoj".

PLAĆANJE DOPRINOSA ZA OBVEZNA OSIGURANJA - IZNOSI OSNOVICA ZA 2013. -

Zakonom o doprinosima (NN broj 84/08., 152/08., 94/09., 18/11. i 22/12.) propisana je obveza plaćanja doprinosa za financiranje obveznih osiguranja, vrste doprinosa, stope i rokovi za obračun i plaćanje doprinosa, obveznici doprinosa, obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa, te ostala pitanja vezana uz poslove prikupljanja i uplate doprinosa.

Iznosi osnovica za obračun doprinosa određuju se za svaku kalendarsku godinu kao umnožak iznosa prosječne mjesečne plaće po zaposlenome u pravnim osobama za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine i određenog koeficijenta propisanog Zakonom

o doprinosima te se objavljuju u Naredbi koju donosi ministar financija. U **Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2013. godinu** (NN broj 132/12.) objavljeni su iznosi osnovica za obračun doprinosa za 2013. godinu.

Propisane osnovice primjenjuju se pri obračunu doprinosa za staž osiguranja za siječanj 2013. godine:

Najniža mjesečna osnovica za 2013. godinu iznosi 2.753,45kn, a **najviša** 47.202,00 kn, dok **dnevna osnovica za obračun doprinosa sezonskim radnicima u poljoprivredi** iznosi 91,78 kn.

Obveznik doprinosa za mirovinsko osiguranje je radnik, a **obveznik obračunavanja i plaćanja tog doprinosa iz plaće** je poslodavac. Za radnika osiguranog samo u I. stupu poslodavac obračunava i plaća doprinos po stopi od 20%, a za radnika osiguranog i u II. stupu, poslodavac obračunava i plaća doprinos za I. stup po stopi od 15% i za II. stup po stopi od 5%. **Osiguranici koji su sami za sebe obveznici plaćanja doprinosa** plaćaju doprinose na propisanu mjesečnu osnovicu, do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec, prema rješenju koje im izdaje Porezna uprava.

O iznosu obračunate plaće i obvezi doprinosa za mirovinsko osiguranje poslodavac je obavezan putem posebnih obrazaca izvještavati Središnji registar osiguranika (REGOS) i Poreznu upravu (mjesečno, o ukupnom iznosu doprinosa koji su dospjeli za plaćanje). Porezna uprava provodi kontrolu plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja i ovlaštena je za postupak prisilne naplate doprinosa.

U HZMO-u se mogu dobiti potvrde o stažu, plaći i prijavi na osiguranje iz evidencija HZMO-a.

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U PROSINCU 2012.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ	BROJ KORISNIKA (bez međunarodnih ugovora)	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ (bez međunarodnih ugovora)
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU*				
starosna	640089	2.392,81	536503	2.697,19
invalidska	249128	1.950,15	227209	2.096,15
obiteljska	238604	1.869,89	215836	2.006,43
UKUPNO	1127821	2.184,40	979548	2.406,02
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, RS i OSQ)				
starosna	2442	4.613,37	2419	4.632,50
invalidska	8854	3.151,56	8843	3.154,18
obiteljska	689	3.573,34	685	3.588,87
UKUPNO	11985	3.473,66	11947	3.478,43
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI				
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)**	407	2.388,15	407	2.388,15
invalidska	58427	5.006,13	58372	5.008,29
obiteljska	11754	7.088,52	11752	7.088,83
UKUPNO	70588	5.337,78	70531	5.339,83
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU PRAVA STRADALNIKA RATA U BOSNI I HERCEGOVINI KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)				
invalidska	6372	2.754,43	6372	2.754,43
obiteljska	437	3.446,92	437	3.446,92
UKUPNO	6809	2.798,88	6809	2.798,88
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1217203	2.383,40	1068835	2.614,10

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I-IV) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 177/04.), osim obiteljskih mirovina prema čl. 9. st. 1. t. 7. i čl. 53. st. 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 80/10.), a od obrade mirovina za veljaču 2012. (isplata u ožujku) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 22/12.).

** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine" broj 174/04.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U PROSINCU 2012.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	88411	238,55	53697	230,61	19003	257,46	15711	242,79
500,01 - 1.000,00	99697	766,10	52116	757,20	18953	750,94	28628	792,33
1.000,01 - 1.500,00	133246	1.271,87	58844	1.274,22	36128	1.286,37	38274	1.254,56
1.500,01 - 2.000,00	245519	1.792,90	103873	1.790,20	76228	1.789,89	65418	1.800,68
2.000,01 - 3.000,00	314108	2.448,27	182707	2.477,41	67102	2.416,02	64299	2.399,12
3.000,01 - 4.000,00	158439	3.436,66	117252	3.447,19	22277	3.396,16	18910	3.419,09
4.000,01 - 5.000,00	55585	4.409,82	43777	4.411,37	6333	4.392,32	5475	4.417,68
5.000,01 - 6.000,00	19772	5.431,73	16266	5.441,75	2027	5.413,63	1479	5.346,35
6.000,01 - 7.000,00	8646	6.432,43	7585	6.433,66	776	6.425,02	285	6.419,97
7.000,01 - 8.000,00	2918	7.384,52	2574	7.393,97	269	7.263,17	75	7.495,19
veće od - 8.000,00	1480	8.974,26	1398	8.968,56	32	9.156,60	50	9.016,78
UKUPNO	1127821	2.184,40	640089	2.392,81	249128	1.950,15	238604	1.869,89

NAPOMENA: Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primijenjeni su: Zakon o dopuni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 114/11.) i Zakon o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 114/11.) i Zakon o dopuni Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju ugovora mirovinske osiguranice ("Narodne novine" broj 114/11.).

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Urednica: Maja Kos

Uređuje Odjel za odnose s javnošću
tel. 01/4925-531 fax: 01/4595-168

VODIČ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SIJEČNJU 2013.

U broju za prosinac 2012. godine obrađena je tema Korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu na teret obveznog zdravstvenog osiguranja za vrijeme privremenog boravka u inozemstvu kao i uvjeti i način upućivanja na liječenje u inozemstvo u slučaju kada takvu vrstu zdravstvene zaštite nije moguće provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a moguće ju je uspješno provesti u inozemstvu.

U nastavku priloga dao se prikaz obveznog zdravstvenog osiguranja redovnih učenika i studenata.

U ovom prilogu daje se nastavak u vezi obveznog zdravstvenog osiguranja redovnih učenika i studenata, te stjecanje statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju po završetku školovanja, a u nastavku se obrađuje tema: zdravstveno osiguranje osoba starije životne dobi.

Zdravstveno osiguranje redovnih učenika i studenata i stjecanje statusa po prestanku redovnog školovanja

Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju omogućeno je svim učenicima i studentima da status u obveznom zdravstvenom osiguranju, na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske, ostvare pod uvjetom da se HZZO-u prijave u roku od 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završile redovno školovanje.

Ta mogućnost utvrđena je odredbom članka 6. stavka 1. točke 12.f. Zakona i prema njoj status u obveznom zdravstvenom osiguranju, na teret sredstava državnog proračuna, stječu osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koje su se HZZO-u **prijavile u roku od 90 dana od dana isteka školske godine** u kojoj su završile redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj.

To znači da **za učenike srednjih škola taj rok ističe 29. studenoga tekuće godine budući da školska godina za srednje škole traje od 1. rujna tekuće do 31. kolovoza iduće godine.**

Za studente taj rok ističe 29. prosinca budući da školska godina na visokim učilištima traje od 1. listopada tekuće, do 30. rujna iduće godine.

Međutim, pri tome treba voditi računa da navedeno pravo, kojim je osobama omogućeno da prijavom HZZO-u u propisanom roku ostvare status u obveznom zdravstvenom osiguranju bez obveze osobnog plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, ne znači ujedno i produženje prava na obvezno zdravstveno osiguranje osnovom kojeg je redovni učenik srednje škole ili redovni student bio zdravstveno osiguran do završetka redovnog školovanja, odnosno studiranja.

Redovni učenici i studenti imaju mogućnost da po prestanku redovnog školovanja steknu status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske, ali pod uvjetom da se HZZO-u prijave u roku od 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završile redovno školovanje.

S obzirom da se najčešće događa da učenici i studenti po završetku redovnog školovanja propuste taj rok, odnosno ne iskoriste danu im mogućnost, pa tek u trenutku kada im je potrebna zdravstvena zaštita ustanove da je i taj rok od 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završili redovno školovanje protekao i da više ne mogu iskoristiti mogućnost obveznog zdravstvenog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna ili ukratko, da bez obveze osobnog plaćanja ne mogu ostvariti pravo na zdravstveno osiguranje.

Stoga ponavljamo da je odredbom članka 6. stavka 1. točke 12.f. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine" broj 150/08., 94/09., 153/09., 71/10., 139/10., 49/11. 22/12., 57/12., 90/12. –Odluka Ustavnog suda republike Hrvatske, 123/12i 144/12.- u daljnjem tekst: ZOZO) dana mogućnost prema kojoj redovni učenici i studenti mogu status u obveznom zdravstvenom osiguranju, na teret sredstava državnog proračuna, stjeći ako se HZZO-u **prijave u roku od 90 dana od dana isteka školske godine** u kojoj su završili redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj.

Dakle, redovni učenici i studenti nisu zdravstveno osigurani do tog roka (29. studenoga za učenike i 29. prosinca za studente) odnosno ne produžuje im se pravo na obvezno zdravstveno osiguranje osnovom kojeg je redovni učenik srednje škole ili redovni student bio zdravstveno osiguran do završetka redovnog školovanja, odnosno studiranja.

Napominjemo da je u pitanju određen bonus odnosno pogodnost budući da je inače uobičajeni rok za prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje 30 dana

od dana prestanka radnog odnosa, obavljanja samostalne djelatnosti ili obrtničke djelatnosti, koji su bili osnova za zdravstveno osiguranje dok je taj status trajao, a prestankom tog statusa prestaje i status osigurane osobe (datum prestanka radnog odnosa, obavljanja djelatnosti, odnosno završetak redovnog školovanja).

Osigurana osoba kod koje je došlo do prestanka okolnosti na osnovi kojih joj je utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju prema jednoj od zakonskih osnova osiguranja, te joj s tim u vezi i prestaje status osigurane osobe po tom osnovu, **zadržava prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja** s tog osnova osiguranja još **najdulje 30 dana od dana prestanka statusa** osigurane osobe (članak 13. Pravilnika o načinu prijavljivanja i odjavljivanja, te stjecanju statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", broj 31/07., 56/07., 96/07., 130/07., 33/08., 91/09., 4/10., 69/10., 1/11. i 48/11.).

Redovni učenici, odnosno redovni studenti status u obveznom zdravstvenom osiguranju mogu steći kao članovi obitelji preko roditelja i taj status u skladu s člankom 9. ZOZO-a, ako su stariji od 18 godina života, zadržavaju status dok se nalaze na redovnom srednjem, odnosno visokom obrazovanju, odnosno do kraja redovnog obrazovanja, a najduže do navršene 26. godine života.

Prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine", broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10. i 90/11.) učeniku srednje škole obrazovanje prestaje polaganjem državne mature odnosno za učenike u strukovnim i umjetničkim programima srednje obrazovanje završava izradom i obranom završnog rada. No međutim kako prema navedenom Zakonu učenici srednjih škola zadržavaju status redovitih učenika do kraja školske godine u kojoj su završili srednje obrazovanje, što znači do 31. kolovoza, pa se slijedom toga može smatrati da im s tim datumom završava i srednjoškolsko obrazovanje.

Prema Zakonu o visokim učilištima ("Narodne novine", broj 96/93., 34/94., 21/95., 48/95., 29/96., 54/96., 59/96. – pročišćeni tekst, 128/99., 14/00., 67/00., 94/00 i 129/00.) završetak dodiplomskog studija nastupa izradom diplomskog rada i/ili polaganjem diplomskog ispita.

Dakle redovni učenici i studenti zadržavaju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja koja su im po tom statusu pripadala još najviše 30 dana:

- za redovne učenike srednjih škola to je 31. kolovoza + 30 dana = 30. rujna
- za redovne studente je to datum diplomiranja + 30 dana, ali ne duže od navršene 26. godine života.

Nakon toga **prestaje im status u obveznom zdravstvenom osiguranju**, ali imaju mogućnost da se **u roku od 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završili redovno školovanje prijave HZZO-u i ostvare status bez obveze plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje i to od dana kada su se u zadanom roku prijavili HZZO-u.**

Slijedom navedenoga učenici i studenti, koji su status u obveznom zdravstvenom osiguranju stekli nakon navršenih 18 godina kao članovi obitelji osiguranika, završetkom redovnog školovanja ili s navršenih 26 godina života gube status osigurane osobe člana obitelji, budući da su prestale okolnosti osnovom kojih su taj status mogli ostvarivati. Ista je situacija i sa učenicima i redovnim studentima koji su izgubili status redovnog učenika, odnosno redovnog studenta, a stariji su od 18 godina života.

Naime, djeca mlađa od 18 godina, bez obzira da li se nalaze na redovnom školovanju ili ne imaju pravo na zdravstveno osiguranje kao članovi obitelji do navršene 18 godine života, a to pravo imaju i djeca koja nemaju nositelja obveznog zdravstvenog osiguranja, budući da je člankom 3. ZOZO-a utvrđeno da se djeca do navršene 18. godine života s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj smatraju osiguranim osobama kojima se osiguravaju prava i obveze koje proizlaze iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Odredbama ZOZO-a, koji je u primjeni od 1. siječnja 2009. godine, utvrđena je obveza zdravstvenog osiguranja prema jednoj od osnova osiguranja utvrđenih ovim ZOZO-om za sve osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, te za strance s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, ako međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drukčije određeno.

S tim u vezi ZOZO-om su utvrđeni načini i uvjeti pod kojim status u obveznom zdravstvenom osiguranju ostvaruju i osobe starije životne dobi (iznad 65 godina starosti) ovisno o propisanim uvjetima za stjecanje statusa i to je moguće:

- kao korisnici mirovine po propisima Republike Hrvatske odnosno kao korisnici mirovine i invalidnine koji to pravo ostvaruju isključivo od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja
- kao osobe u radnom odnosu, odnosno kao osobe koje obavljaju obrtničku odnosno profesionalnu djelatnost ako nisu ostvarile pravo na mirovinu

- kao osobe koje su se prijavile HZZO-u u roku od 30 dana od dana prestanka ugovora o radu, prestanka obavljanja obrtničke ili profesionalne djelatnosti
- kao osoba koja ima priznato svojstvo ratnog vojnog ili civilnog invalida, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugom osnovu
- kao hrvatski branitelj iz Domovinskog rata, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugom osnovu
- kao članovi obitelji nositelja osiguranja
- kao osobe koje su nesposobne za samostalni život i rad i nemaju sredstava za uzdržavanje
- kao osobe koje pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti prema jednoj od osnova osiguranja utvrđenih ZOZO-om te su se obvezne osigurati uz obvezu osobnog plaćanja doprinosa.

Ako je u pitanju stranac sa odobrenim privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj 114/97) obavezan se je osigurati na zdravstveno osiguranje te plaćati doprinos u skladu sa posebnim zakonom.

Prijava na obvezno zdravstveno osiguranje

Status u obveznom zdravstvenom osiguranju utvrđuje se pri nadležnoj službi HZZO-a prema mjestu prebivališta ili boravišta osobe uz priloženu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenje propisanih uvjeta i to:

- za korisnike prava na mirovinu po propisima Republike Hrvatske prijavu *može podnijeti sama osoba ili Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO)* uz uvjet da imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj i rješenje HZMO-a o priznatoj mirovini
- za korisnike prava na mirovinu ili invalidninu koji to pravo ostvaruju od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja uz uvjet da imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj prijavu podnose oni sami, a za one korisnike mirovine ili invalidnine koji to pravo ostvaruju osnovom međudržavnog ugovora o socijalnom osiguranju prijavu podnosi strani nositelj zdravstvenog osiguranja na osnovi potvrde stranog nositelja zdravstvenog osiguranja o pravu na zdravstvenu zaštitu
- za osobe u radnom odnosu prijavu podnosi poslodavac, a za osobe koje obavljaju obrtničku

ili profesionalnu djelatnost osobe *same za sebe* uz dokaz da obavljaju određenu djelatnost

- za osobe koje su se prijavile HZZO-u u roku od 30 dana od dana prestanka ugovora o radu, prestanka obavljanja obrtničke ili profesionalne djelatnosti prijavu podnose *osobe same za sebe* uz uvjet da imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj i dokaz o prestanku radnog odnosa ili obavljanja određene djelatnosti
- za osobu koja ima priznato svojstvo ratnog vojnog ili civilnog invalida, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugom osnovu prijavu *podnosi osoba sama za sebe* uz uvjet da imaju prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj i rješenje nadležnog tijela kojim im je priznat taj status
- za hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugom osnovu *prijavu podnosi on sam za sebe* uz uvjet da ima prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj i potvrde nadležnog tijela ili vojne knjižice
- za člana obitelji nositelja osiguranja ako je u pitanju supružnik poslodavac nositelja zdravstvenog osiguranja ili nositelj zdravstvenog osiguranja za suprugu (bračni/izvanbračni prema propisima o obiteljskim odnosima) prijavu podnosi pravna ili fizička osoba *poslodavac nositelja zdravstvenog osiguranja ili nositelj zdravstvenog osiguranja za suprugu* uz uvjet da supružnik ima prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj, priložen vjenčani list, radnu knjižicu ili ispis staža iz HZMO-a, a za izvanbračne supružnike i izjavu da žive u izvanbračnoj zajednici, da niti jedan od njih nije u braku s trećom osobom i da prebivaju na istoj adresi najmanje godinu dana
- za člana obitelji roditelja (otac, majka, očuh, maćeha, usvojitelj, djed, baka, brat, sestra) prijavu podnosi pravna ili fizička osoba *poslodavac nositelja zdravstvenog osiguranja ili nositelj zdravstvenog osiguranja za člana obitelji* uz uvjet: da s nositeljem osiguranja žive u zajedničkom kućanstvu, da su nesposobni za samostalan život i rad, da nemaju sredstava za uzdržavanje i da ih nositelj zdravstvenog osiguranja uzdržava, te je potrebno da prilože dokaz prebivalištu ili priznatom stalnom boravku u Republici Hrvatskoj, dokaz o srodstvu s nositeljem zdravstvenog osiguranja, dokaz o zajedničkom kućanstvu, dokaz o nesposobnosti za samostalan život i rad dokaz

da nemaju sredstava za uzdržavanje i da ih nositelj zdravstvenog osiguranja uzdržava i dokaz da pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po nekoj drugoj osnovi

- za osobe koje su nesposobne za samostalni život i rad i nemaju sredstava za uzdržavanje prijavu podnosi ured državne uprave nadležan za poslove socijalne skrbi koji i donosi rješenje, uz uvjet da osoba ima prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj
- za osobe koje pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti prema jednoj od osnova osiguranja utvrđenih ZOZO-om te su se obvezne osigurati uz obvezu osobnog plaćanja doprinosa, prijavu podnosi osoba sama za sebe, uz uvjet da osoba ima prebivalište ili odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj, uz priloženi dokaz o prestanku ranijeg statusa osigurane osobe i dokaz o uplaćenim doprinosima za obvezno zdravstveno osiguranje za propisana razdoblja (jednokratna uplata od dana prestanka ranijeg statusa, a najdulje za razdoblje od 12 mjeseci).

Stranac sa odobrenim privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje podnosi sam za sebe i obveznik je plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje.

Prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja

Prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja obuhvaćaju:

- pravo na zdravstvenu zaštitu
- pravo na novčane naknade.

Zdravstvena zaštita osoba starije dobi

Zdravstvena zaštita osoba starije životne dobi prepoznata je i posebno regulirana u okviru zakonskih propisa u Republici Hrvatskoj.

U tom smislu je člankom 17. točkom 7. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („NN“ 150/08. do 144/12.) u okviru svih mjera zdravstvene zaštite utvrđeno da one obuhvaćaju i posebne mjere zdravstvene zaštite stanovništva starijeg od 65 godina života, te je stoga u članku 63. ZOZO-a) utvrđeno da Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu posebna sredstva za provođenje mjera povećane zdravstvene skrbi za osigurane osobe starije od 65 godina života.

Zdravstvena zaštita obuhvaća pravo na:

- primarnu zdravstvenu zaštitu
- specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu
- bolničku zdravstvenu zaštitu

- pravo na korištenje lijekova koji su utvrđeni osnovnom i dopunskom listom lijekova HZZO-a
- pravo na dentalno-protetičku pomoć i dentalno-protetičke nadomjeske
- pravo na ortopedsku i druga pomagala
- pravo na zdravstvenu zaštitu u inozemstvu.

Na razini primarne zdravstvene zaštite su, u cilju povećane zdravstvene zaštite starijih osoba, povećana sredstva za starije osobe od 65 godina što se očituju kroz skuplju „glavarinu“ (cijenu primarne zdravstvene zaštite iskazanu po osiguranoj osobi opredijeljenoj za doktora primarne zdravstvena zaštite) u općoj medicini, te znatno veći iznos sredstava za lijekove na recept po osiguranoj osobi do kojeg iznosa izabrani doktor može propisivati lijekove na recept.

„Glavarina“ za starije od 65 godina iznosi 325,22 kn, a za dobnu skupinu primjerice 18 do 45 godina ona iznosi 188,29 kn, a iznos za lijekove na recept godišnje iznosi 1.669,71 kn, a za dobnu skupinu od 40 do 45 godina 348,99 kn.

Rezultat više izdvojenih sredstava i povećanog korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba starijih od 65 godina je da taj dio populacije koji čini 18% ukupne populacije koristi 25% sredstava namijenjenih za obiteljsku medicinu, 45% sredstava utrošenih na lijekove na recept, 47% sredstava za ortopedsku i druga pomagala, 38% sredstava utrošenih za bolničku zdravstvenu zaštitu, a čak 71% sredstava za fizikalnu terapiju i zdravstvenu njegu u kući.

Iz navedenih podataka jasno je vidljivo da osigurane osobe starije od 65 godina iskazuju znatno veće korištenje zdravstvene zaštite zbog svojih povećanih zdravstvenih potreba u odnosu na ostale osigurane osobe HZZO-a druge životne dobi.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje – Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo-net.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl.iur.
Veronika Laušin, dr.med.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja
0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja
0800 7989

MEDULIN: Uzvratni posjet umirovljenicima u Sloveniji

Nakon posjeta slovenskih umirovljenika iz Cerklja na Gorenjskem, s kojima se općina Medulin pobratimila kad je SUH organizirao okrugli stol na temu aktivnog starenja u sklopu EU programa pri Općini Medulin, predsjedništvo medulinske podružnice SUH-a odlučilo je posjetiti Društvo upokojencev Cerklje kako bismo nastavili raspravljati o započetoj temi. Cilj je bio i daljnji razvoj dobrosusjedske suradnje u regiji na svim razinama sindikalnog organiziranja umirovljenika, pogotovo u zemlji u kojoj je već zaživjelo promicanje europskog socijalnog modela.

- Pozdravljamo usmjerenost prema stvaranju čvršćih oblika transgranične suradnje umirovljenika, osobito zato što aktivno uključuje umirovljene osobe u sve društvene aktivnosti.- naglasila je **Vera Vidmar**, predsjednica SUH-ove podružnice.

Domaćini iz slovenskog sindikata umirovljenika, župan **Franc Čebulj** i **Andrea Eržen**, za početak su osigurali svoje stručno vodstvo za obilazak Cerklja, od stare kmečke hiše, uređenoga muzeja, galerije i knjižnice, spomen-parka i crkve do Turističkog centra. Krvavec se nije bijelio od snijega, ali je nama izletnicima ipak bio prekrasan. Uz uvid u njihovu bogatu kulturnu djedovinu, te ponudu kmetskih proizvoda raznih obrta, na koje su itekako ponosni, na svakom su nas koraku pratile iznimna ljubaznost i vedrina naših domaćina.

Održali smo nastavak našeg tematskog sastanka o aktivnom starenju, te zaključili kako je hrvatska stvarnost teža od njihove, jer se kod nas dovodi u pitanje održivost mirovinskog sustava obzirom na odnos korisnika mirovina i radnika 1 prema 1,27. Usto, naši zakoni nisu usuglašeni s europskima. Zaključeno je da je najvažnije da država bude socijalno osjetljiva, ne bi li bila osigurana dobrobit za starije osobe te im mirovine omogućile dostojanstven život. Ako to uspijemo postići, onda je to EUROPA kakvu želimo.

Vera Vidmar

TROGIR: Borba se nastavlja

Dana 5. siječnja 2013. godine, na 15. obljetnicu trogirske podružnice SUH-a upriličen je pomalo zakašnjele božićno-novogodišnji domjenak i proslava obljetnice cijeloga Sindikata koji je osnovan prije 20 godina..

Uz nazočnost predsjednice Županijskog povjereništva **Danice Tomić**, predsjednika prijateljske omiške podružnice **Andrije Vučkovića**, predstavnika grada Trogira na čelu s gradonačelnikom **Damirom Riljom**, okupilo se stotinjak članova. Tom prigodom uručena su i priznanja koja je dodijelio Republički odbor podružnici za 15. godišnjicu vrlo uspješnog i aktivnog rada i to predsjedniku podružnice **Ivanu Bakici Đildu** za sve napore koje je uložio kako bi podružnica kroz protekli period dobro radila i ostvarila odlične rezultate, **Tomislavu Drezgi**, **Olgi Srčić** i **Vladimiru Belasu** koji su od osnutka kontinuirano aktivno sudjelovali u realizaciji svih zadataka, zatim **Sandru Cipollariu**, predsjedniku sindikata umirovljenika talijanske općine Fermo, s kojima Trogirani već deset godina održavaju uspješne prijateljske odnose i konačno, gradonačelniku grada Trogira **Damiru Rilji**, za svesrdnu podršku i potporu u svim akcijama podružnice.

Ova proslava je prihvaćena s velikim oduševljenjem i nadamo se da će podružnica i dalje aktivno sudjelovati u ostvarivanju svih zadataka na dobrobit svojih članova i SUH-a uopće.

DUBROVNIK: Putovanjima nikad kraja

Dubrovačka podružnica SUH-a sastavila je plan organizacije putovanja i izleta u 2013. godini i to:

Kotor-Tivat - 10. veljače; Međugorje-Humac 23. ožujka; Lječilište - Terme Topusko od 15. - 25. travnja; Šibenik i Nacionalni park Krka 25. - 26. svibnja; tradicionalni odlazak u Vukovar od 20. do 24. lipnja; u Konavle se ide 28. rujna, a u Krapinu (Trakošćan) 19. - 21. listopada. Lječilište - Terme Topusko još čeka svoj termin, a u Makarsku (Podgora-Veprić) se ide 14. prosinca.

Zorana Koroman

VOLONTERSKA SKRB Pomoć starima, samima i potrebitima

U okviru Podružnice SUH-a u Puli od 2004. godine kontinuirano se provodi Program Volonterske skrbi za starije osobe u gradu. U okviru istog svake godine se putem tečaja educira nova grupa volontera, koji se potom uključuju u program pružanja pomoći starijim osobama. Volonteri su karakterno veoma pozitivne osobe, senzibilizirane za pružanje pomoći drugoj osobi, te neki od njih godinama ostaju angažirani u programu. Pomoć se sastoji u donošenju namirnica i drugih potrepština, organizaciji prehrane, nabavci lijekova, naručivanju i pratnji u odlasku liječniku, plaćanju troškova režija, održavanju osobne higijene, pospremanju stana, odlasku u kupovinu, šetnju i slično.

Osim što se korisnicima pruža pomoć u navedenim oblicima, često ih se upućuje i na ostvarenje nekih drugih prava, uglavnom iz djelatnosti socijalne skrbi ili zdravstvene zaštite, kao što je ostvarenje prava na doplatu za njegu i pomoć, zdravstvenu njegu u kući i drugo, te je naša pomoć nastavak nekog prava iz javnog sektora. Ovakav izvaninstitucionalni oblik skrbi znatno smanjuje socijalnu izolaciju starijih osoba, omogućava njihov daljnji ostanak u vlastitom domu, smanjuje ili odgađa smještaj u ustanovu i u konačnosti doprinosi podizanju kvalitete života kod starijih osoba. Korisnici su starije osobe, pretežno žive sami i nisu u mogućnosti samostalno obavljati svoje svakodnevne životne potrebe.

Trenutno je u ovom programu aktivno 50 volontera koji pružaju pomoć za 60 korisnika. Od navedenog broja 46 korisnika žive sami, a ostalih 14 sa bračnim drugom ili drugom osobom, koja joj u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba nije u mogućnosti pomoći. U dobnoj strukturi korisnika prevladavaju vrlo stare osobe, tako da je 28 korisnika starije od 80 godina, 26 ih ima od 65 do 80 godina, dok ih je šestoro mlađih od 65 godina, ali su vrlo lošeg zdravstvenog stanja. Volonteri su tijekom protekle godine obavili ukupno 4620 obilazaka i pružili 7400 usluga. Troškove provedbe programa sufinanciraju Grad Pula i Istarska županija.

U cilju daljnjeg jačanja i razvoja volonterstva udružili smo se u Volonterski centar Istre, nedavno osnovan u Puli, te smo krajem godine povodom Međunarodnog dana volontera zajednički održali okrugli stol na temu značaja i daljnjeg promicanja volonterstva. Činjenica da je udio starijeg stanovništva u odnosu na ukupnu populaciju u stalnom porastu neminovno dovodi i do povećanja potrebe za socijalnim uslugama. Naš program je zasigurno doprinos sveukupnoj skrbi o osobama starije životne dobi.

Zorica Drandić

UMAG: Susret umirovljenika „bez granica“

Dana 25.12.2012. godine u Grožnjanu održan je 14. susret po-bratimljenih organizacija umirovljenika Hrvatske, podružnica Umag i SPI CGIL Domio Trieste. Skupu je prisustvovalo oko 200 sudionika.

U prekrasnom ugođaju koji pruža ovaj grad, gosti su dočekani uz zvuke stare harmonike u poznatoj lođi. Nakon kratkog pozdravnog govora, priređena je mala zakuska prema našim istarskim običajima, uz čašicu dobrodošlice (vino, biska, rakija). Slijedio je obilazak Grožnjana, uz pratnju domaćeg vodiča, te razgledavanje otvorenih galerija i prodavaonica i njihovih proizvoda.

U domu, u Svetoj Mariji na Krasu, skupu se pridružio veći broj naših članova. Tom prilikom održani su uobičajeni prigodni govori i razmijenjeni pokloni. Nakon toga poslužen je ručak, a u pauzama su slijedili ples i druženje. Obzirom da je već održan veliki broj susreta, sklopila su se brojna poznanstva, pa su se ozarenih lica pozdravljale kolege uz razmjenu mišljenja o događajima u protekloj godini, a nisu izostala ni pitanja o zdravlju.

Po završenom ručku slijedilo je izvlačenje lutrije s velikim brojem zgoditaka i ništa manjim zanimanjem sudionika. Raspoloženju su doprinijeli i članovi koji su izvlačili zgoditke. Smijeha nije nedostajalo, pogotovo kad je besplatnu frizuru dobio muškarac koji nema poteškoća s viškom kose. I neki drugi zgoditci poticali su na smijeh i veselje.

Iako su neki članovi htjeli nastaviti s plesom do jutra, naši gosti su zbog obaveza morali ranije otići svojim domovima. Slijedile su riječi zahvale i oproštaja. Naročito su bile zapažene riječi jednog vremesnog člana iz Miggie, kojemu se pored svega lijepog što je doživio tijekom dana, naročito svidjele opaske o problemima naše generacije. Susret je organizirao Izvršni odbor uz pomoć većeg broja naših članova. Zajedničkom uspjehu doprinijeli su naši umirovljenici i vanjski suradnici većim brojem donacija za lutriju.

Kao i uvijek, uz pozdrave, obećali smo si susret iduće godine.

Marija Pertot

ISTARSKA ŽUPANIJA

Zaslužena priznanja

U povodu 20. obljetnice osnutka Sindikata umirovljenika Hrvatske, na svečanoj sjednici Skupštine SUH-a održanoj 18. listopada 2012. u Zagrebu donešena je, između ostalog, odluka o dodjeli 94 priznanja članovima SUH-a iz Istarske županije, pojedincima i pravnim osobama - suradnicima iz Istre i inozemstva za osobit doprinos u aktivnosti SUH-a u borbi za prava umirovljenika, koji podržavaju i unapređuju rad sindikata.

Svečana podjela priznanja upriličena je 29. prosinca 2012. u hotelu Park Plaza Histria u Puli, na druženju u povodu božićnih i novogodišnjih blagdana, koje tradicionalno organizira Podružnica Pula. Ove godine pridružili su se i članovi SUH-a iz podružnica Labin, Medulin, Pazin, Poreč, Svetvinčenat i Umag. Ukupno se okupilo 586 učesnika. Bili smo posebno počašćeni prisustvom gradonačelnika Pule, **Borisa Miletića** i načelnice Općine Fažana, **Ade Damjanac** te predsjednika HSU Silvana Hrelje,

inače počasnog člana SUH-a, koji su preuzeli dodjeljena priznanja, a prisutni su bili i **Goran Buić**, načelnik općine Medulin i pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Pule, **Erik Lukšić**.

Na početku svečanosti prisutne je pozdravila predsjednica Podružnice Pula, **Ne-ta Žiković**, koja je svakom od njih uručila priznanja, uz **Zoricu Drandić** i **Vladimira Buršića**, tajnicu i predsjednika Županijskog povjereništva SUH-a Istarske župani-

je. Doajen SUH-a Istarske županije **Ljubomir Šergo** se prilikom preuzimanja posebnog priznanja obratio prisutnima s riječima kako borba Sindikata umirovljenika za prava umirovljenika mora biti još odlučnija. Potom se skupu obratio i gradonačelnik Grada Pule, koji se oduševio brojem okupljenih i zaželio nam puno zdravlja, sreće i zadovoljstva u 2013. godini.

Druženje i zabava nastavljene su do kasno u noć u veselom raspoloženju.

Sportom do zajedništva

U nedjelju 7. listopada u Puli održane su Treće sportske igre članova Sindikata umirovljenika Hrvatske iz Istarske županije u Puli i Fažani. Domaćin ovih trećih igara bila je Podružnica SUH-a Pula sa svojim ograncima.

Igre su započele svečanim otvaranjem u velikoj dvorani Doma sportova „Mate Parlov“ u 13,30 sati u nazočnosti postrojenih natjecatelja po podružnicama, navijača, izletnika, članova Organizacijskog odbora i gostiju: **Ade Damjanac**, načelnice Općine Fažana, **Sergia Deltona**, dogradonačelnika Grada Vodnjana, te **Aleksandra Matića**, pročelnika u Gradu Puli, koji se prigodnim riječima obratio sudionicima zaželjevši im ugodan boravak u našem gradu i fer borbu.

Svečanost otvaranja uveličale su svojim nastupom dvije ženske skupine: ženska klapa „Teranke“ izvela je himnu i još dvije skladbe, a članice zdravstveno-rekreativnog kluba „Breza“, koji okuplja žene od 50 do 90 godina, otplesale su Splitski ples te izvele koreografiju na temu sportskih igara. Igre je otvorio županijski povjerenik SUH-a Istarske županije **Vladimir Buršić** koji je naglasio da je Sindikat umirovljenika Hrvatske nestranačka, dobrovoljna organizacija koja se bori

za prava umirovljenika, kao i da je naša aktivnost raznolika na dobrobit članova i svih umirovljenika, te je naglasio kako susreti poput ovog pridonose poboljšanju kvalitete života starijih osoba.

Sudjelovali su članovi iz svih 10 istarskih podružnica SUH-a: Labina, Medulina, Novigrada, Pazina, Poreča, Pule, Roča, Svetvinčenata, Umaga i Vrsara.

Natjecalo se 86 muškaraca i 60 žena u sljedećim disciplinama i na terenima: boćanje i stolni tenis - muškarci u boćarskoj dvorani „Mate Parlova“ u Puli, boćanje - žene na boćarskom terenu u Fažani, te kartanje (briškula i trešete), pikado i remi u hotelu „Pula“ u Puli.

U prigodi igara, predstavljena je i izložba likovnih i ručnih radova umirovljeni-

ka, a sudjelovalo je 32 izlagača. Pojedinačno najboljom ekipom proglašena je ekipa Podružnice Novigrad.

Igre su završene dodjelom priznanja predsjednicima organizacijskih odbora prvih i drugih igara u Mariji na Krasu (Umag) - **Antonu Pertotu** i drugih igara u Poreču - **Aldu Jurcanu**.

Za postignute rezultate na ovim trećim igrama podijeljeni su pehari i medalje najboljim ekipama i natjecateljima. Oko 260 natjecatelja, te gostiju, navijača i članova, Organizacionog odbora na čelu sa predsjednikom **Lučom Pavletićem**, zaključilo je svoje druženje večerom i zabavom, uz napomenu da će domaćin sljedećih igara biti Podružnica Novigrad.

Lučo Pavletić

VRGORAC: Zaslužili brojna priznanja

Članice i članovi vrgorske podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske obilježili su u prosincu 15 godina rada ove organizacije, a pridružio im se i gradonačelnik **Boris Matković**.

Tajnik Podružnice **Petar Grbavac** evocirao je najvažnije događaje iz dugogodišnjeg rada, a predsjednik **Miro Jović** je uručio priznanja brojnim aktivnim i zaslužnim kolegama. SUH Vrgorac osnovan je 3. prosinca 1997. godine i na osnivačkoj je skupštini tada sudjelovalo čak 65 umirovljenika, a javnost su obavijestili o osnutku na valovima Radio Biokova.

Samo u početku su bili „beskućnici“, da bi danas imali kvalitetan prostor, s radionicom za izradu suvenira vrgorskog kraja,

dvoranom za primanje i održavanje skupština i tehnološkom opremom potrebnom za rad. SUH je učinio puno korisnih stvari za umirovljenike, primjerice, inicirao dodjelu božićnice od 2003., članovi su dijelili novčanu pomoć, obilazili bolesne članove, redovito organizirali mjerenje tlaka i razine šećera u krvi, ali i sportske aktivnosti i igre za Splitsko-dalmatinsku županiju. Na redovitim sastancima četvrtkom smišljaju daljnje aktivnosti, a sve su to prepoznali i gradske vlasti pa je SUH Vrgorac 2010. dobio Nagradu Grada Vrgorca, a 2011. priznanje Turističke zajednice za njegovanje tradicije njihovog kraja.

B. Radonić

LABIN: Centar za pomoć starijim osobama

Grad Labin javio se u srpnju 2012. na poziv Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva pod nazivom „Zajedno za bolje“. U suradnji s predstavnicima Udruge Smart iz Rijeke provedeno je javno savjetovanje na temelju kojeg je pripremljen projekt društvenog razvoja Grada Labina. Na javnom savjetovanju utvrđeni su problemi i potrebe u lokalnoj zajednici, na način da su sudionici savjetovanja, a sudjelovali su i SUH-ovci podjelom u grupe, procijenili i zajednički usuglasili prioritete potrebe Grada Labina. Utvrđena je lista prioriteta društvenog razvoja u gradu i na prvom mjestu uvjerljivo se „našla“ potreba skrbi o starim osobama. Po definiranju potrebe društvenog razvoja formiran je Građanski odbor od 9 članova. U odboru su se našle i dvije predstavnice SUH-a koje su zadužene za daljnju pripremu i provedbu projekta.

Odbor je proveo istraživanje o procjeni potreba građana starijih od 65 godina sa područja Grada Labina. Cilj anketiranja bio je ispitati koje potrebe starije osobe smatraju najvažnijima za kvalitetniji život, zatim procijeniti broj i kvalitetu ponuđenih usluga, prepoznati „rupe“ u postojećem sustavu, te povezati potencijalne korisnike s mapom usluga uz mogućnosti kreiranja novih. U istraživanju je sudjelovalo 200-tinjak građana i građanki starijih od 65 godina.

Pri predstavljanju projekta, gradonačelnik Labina **Tulio Demetlika** istaknuo je kako je zanimljivo što su sve grupe uključene u

utvrđivanju liste prioriteta društvenog razvoja grada kao prioritet prepoznale potrebu skrbi o starijim osobama. Želja grada je građanima treće životne dobi omogućiti nastavak aktivnog i kvalitetnog života i nakon odlaska u mirovinu, i to putem osiguravanja ovog oblika vaninstitucionalne pomoći za koji vjeruje da će se nastaviti i nakon završetka projekta. Projekt sufinancira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, zaključio je gradonačelnik.

Treba napomenuti kako se navedena skrb sastoji od zdravstvene pomoći u kući, dostave hrane u kuću, osiguranja osobe koja obitelji pruža pomoć, dnevne usluge, prijevoza, pomoćnika za osobnu pomoć, usluge pratnje, dostave lijekova, usluge pospremanja kuće, prijevoza do groblja i centra grada i td. U projektu će sudjelovati 12 volontera. Cilj je približavanje dvaju dobrih skupina (mladih i starijih) kako bi se starijim osobama osiguralo dostojanstveno starenje, a mladima kroz volonterski angažman ugradio osjećaj solidarnosti, smisla i ispunjenosti.

Osim odobrenih sredstava od strane Nacionalne zaklade i Grad Labin je osigurao određenu sumu proračunskih sredstava za provedbu i realizaciju ovog projekta. SUH-ovci se nadaju kako će ovaj projekt zaživjeti u potpunosti, te će korisnicima pružiti optimizam i zadovoljstvo koje zaslužuju u njihovoj zlatnoj dobi.

Nada Križanac

NOVI ZAGREB: Uz pjevanje i priznanja

U organizaciji SUH-a podružnice Novi Zagreb, u svečano ukrašenoj dvorani mjesne samouprave Utrina Novi Zagreb, održan je 21. prosinca 2012. pretpraznički koncert klape „Čežnja“. Sva su mjesta bila popunjena. Posjetitelji su bili srdačno dočekani uz dobrodošlicu **Veronike Jordan**, koja je vodila program.

Koncertu su bile nazočne predsjednica SUH-a **Jasna Petrović** i predsjednica povjereništva SUH-a za grad Zagreb **Biserka Budigam**, te voditelj klape i član Predsjedništva SUH-a **Hrvoje Duser**.

U povodu 20. obljetnice SUH-a značajna priznanja „za osobni doprinos u aktivnostima SUH-a za prava umirovljenika“ primili su i neki predstavnici novozagrebačke podružnice, i to: **Milan Kapac**, **Marija Cvitaš**, **Branko Beč** i **Danica Simčić**. Priznanja je uručila predsjednica SUH-a te se u kraćem govoru zahvalila na pozivu za kon-

cert i druženju. Srdačno je pozdravila sve nazočne, istaknula značaj međusobnog druženja i poštovanja te zajedničke borbe za umirovljenička prava i svima zaželjela sretne božićne blagdane i sretnu Novu 2013. godinu sa puno zdravlja, veselja, sreće i uspjeha.

Voditeljica se zahvalila na lijepim riječima predsjednice, te klapi „Čežnja“ koja je svojim divnim pjesmama raspjevala, razgalila i obradovala naša srca. Burnim aplauzom srdačno smo pozdravili desetak otpjevanih tradicionalnih božićnih pjesama iz naših krajeva.

Po završenom koncertu predsjednica podružnice Novi Zagreb, **Darinka Grčić**, zahvalila se na odlično otpjevanim pjesmama, čestitala božićne blagdane, zaželjela sve najbolje s puno zdravlja, veselja i uspjeha u 2013. godini i pozvala nazočne na domjenak i međusobno druženje.

Branko Beč

OSIJEK: Aktivnostima do boljeg života za umirovljenike

Osnovi programa Udruge SUH-a Osijek, koje raspravljamo redovito na našim sastancima srijedom, što je tradicija duga 15 godina, vezani su uz organizacijska, socijalno-zdravstvena, materijalna te pitanja iz područja informiranja, rekreacije, putovanja i izleta.

Na sastancima se redovno okupi 80 do 120 članova, a na dnevnom redu glavna je stavka "Aktualno". U okviru nje informiramo i raspravljamo sa članstvom sve vezano uz aktivnosti SUH-a, kao i ona pitanja koja su vezana za sudbinu osoba treće životne dobi u Republici Hrvatskoj, te u našem gradu i Županiji. Na osnovu rasprave donosimo zaključke i inicijative za poboljšanje položaja, kako naših članova, tako i osoba treće životne dobi.

Veoma popularna stavka su „Putovanja“ kojih tijekom jedne godine organiziramo petnaestak. Obavezan nam je odmor na moru u 3. i 9. mjesecu, i to u trajanju od deset dana. Slijedi odlazak u lječilište „Reumal“ u Fojnici, također deset dana, koje smo posjetili već šest puta. Svake godine organiziramo barem jedno atraktivno putovanje u neku od europskih zemalja, a ove 2013. godine vjerojatno će to biti Švicarska. Jednodnevni izleti u bližoj okolini ili dvodnevni/trodnevni izlet po Lijepoj Našoj ili po susjednim zemljama posve su uobičajeni. Sva ova putovanja organizira naša Komisija za putovanja.

Veoma važna aktivnost nam je druženje i razmjena iskustava sa našim prijateljima iz Zajednice umirovljenika Pečuh (Mađarska), a naši susreti se održavaju svake godine, ovisno o financijskim mogućnostima. Redovito našim članovima mjerimo tlak i razinu šećera u krvi. Do sada smo imali sponzora koji nam je financirao potrošni

materijal, a naše članice medicinske sestre su to radile volonterski. Nadamo se da ćemo to riješiti i ove godine.

Inače sve aktivnosti koje provodimo su na volonterskoj osnovi, samo se osigurava materijal koji je potreban za rad iz financija Udruge.

Naša Udruga redovito sudjeluje na Sportsko rekreativnim susretima SUH-a Osječko-baranjske županije, a 2012. godine smo bili organizatori i domaćini 6. Sportsko rekreativnih susreta koje smo uz svesrdnu pomoć Županije i grada Osijeka uspješno organizirali. Običaj je da svake godine druga Podružnica bude organizator uz pomoć Županijskog povjerenika, kako organizacijsku tako i financijsku.

Potpisali smo ugovore o pogodnostima za kupovinu i usluge sa četiri tvrtke koje nam daju popuste od 10-30 posto, a na tom programu i dalje radimo jer je korisno za naše članstvo. Predsjedništvo Udruge se sastaje po potrebi 10-15 puta godišnje i raspravlja o svim važnim pitanjima za rad Udruge. Redovito se javljamo na natječeaje za financiranje rada udruga u gradu Osijeku i županiji Osječko-Baranjskoj.

Prostor u kojem se sastajemo su nam potpuno besplatno ustupile gradske četvrti Tvrdča i Jug II i kod njih se svake godine također natječemo za financiranje nekih aktivnosti. U prostorima nam je veoma ugodno jer nam predsjednici i tajnici gradskih vijeća daruju veliko razumijevanje i uvijek su nam spremni pomoći. Jako dobru suradnju imamo u okviru gradskih vijeća i s ostalim udrugama, a naročito sa Podružnicom MUH-a, ribolovcima i drugima.

Koncem godine organiziramo Božićni domjenak za koji Udruga za svoje članove osigurava hranu piće i glazbu. Inače svojim članovima koji su u 2012. godini imali mirovinu manju od 1800 kuna pomogli smo s po 300 kuna, kako bi i oni mogli dostojno proslaviti božićne blagdane i Novu 2013. godinu.

U 2013. godini namjera nam je organizirati okrugli stol s temom problematike života osoba treće životne dobi u našem gradu i Županiji. Poziv za okrugli stol uputit ćemo svim onim organizacijama i službama koje bi mogle poboljšati položaj i život umirovljenika.

Naravno raditi ćemo na omasovljenju Udruge i pomoći u osnivanju novih podružnica u našoj županiji.

Mato Obradović

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, predsjednica
Uređuje: Uredništvo Glasila
Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.
Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202
 E-mail: suh@zg.t-com.hr
 Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković
Tisak: GMG GRAF, Sesvete
 Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.
Cijena: 5 kn
 Godišnja pretplata (10 brojeva): 40 kn

Odgovara:
MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

Smiju li mi skidati i dopušteni minus na tekućem?

PITANJE: Dobila sam ovrhu za neplaćenu HTV pretplatu, i kako nisam na tekućem imala ništa, jer sam mirovinu podigla u cijelosti, skinuli su mi s tekućeg cijeli ovršeni iznos od oko 1000 kuna iz dopuštenog minusa. Da li oni to smiju napraviti? Tko je to odlučio?

M.J., Rijeka

ODGOVOR: Dopušteni minus na tekućem računu ne može biti predmet ovrhe. Tko god je to učinio, postupio je protupravno.

Ovrha zbog duga pokojne majke?

PITANJE: Jedan odvjetnički ured me obavijestio tri godine nakon majčine smrti da imam ovrhu zbog toga što ona nije podmirila minorni račun za mobitel iz 2009. godine dok je još imala pretplatu. Majka je živjela u domu, telefon joj je izgubljen dok je bila u domu i ona je otkazala pretplatu, a ja uopće nisam znala da postoji ikakav dug. Iza majke sam naslijedila samo grob u kojem je i ona pokopana. Kako trebam postupiti?

Marija B.

ODGOVOR: Kao nasljednica Vaše pokojne majke prihvaćanjem nasljedstva prihvatili ste i obvezu podmirjenja dugova ostaviteljice. Druga je stvar ukoliko uspijete u parničnom postupku dokazati da pokojna majka nije imala nikakvih obveza prema ovrhovoditelju.

Ovrha bez pravomoćnosti?

PITANJE: Supruga je potpisala poštaru primitak rješenja jednog suda na sjeveru Hrvatske, kako moram platiti neki dug osobi iz grada na moru, i to osnovni dug zbog odvjetničkih troškova dvostruko uvećan zbog ovrhe i kamata. Dobio sam rok žalbe od 8 dana, a u rješenju se izrijeком navodi kako odluka nije pravomoćna. Dva dana prije isteka žalbenog roka u banci mi je skinut s tekućeg računa cijeli iznos. Napominjem da nisam znao da imam ikakva dugovanja, da mi je rješenje stiglo na pogrešno ime i k tome je bilo nepravomoćno. Ipak, zbog straha da ne stvaram nove sudske troškove, nisam se žalio. Jesam li dobro postupio?

Miroslav K., Zagreb

ODGOVOR: Niti FINA, niti banka nisu smjele prije pravomoćnosti rješenja o ovrshi postupiti kako ste Vi opisali. S druge strane trebali ste protiv tog rješenja o ovrshi podnijeti žalbu, pogotovo što je rješenje glasilo na pogrešno prezime. U Sindikatu umirovl-

jenika Hrvatske držimo, a poduzeli smo i odgovarajuće korake, da se zakonski regulira obveza ovrhovoditelja da prije početka ovrhe mora obavijestiti ovršenika o osnovi i visini duga itd.

Gladujem zbog zabune

PITANJE: Umirovljen sam kao poljoprivredni obrtnik. Odjednom su mi blokirani svi računi i mirovina, jer da dugujem 70.000 za doprinose za mirovinsko. Da nisam uplatio sve doprinose za mirovinsko, ne bih ni mogao u mirovinu. Otišao sam odmah kod knjigovođe koji mi je rekao da su mi računi oplaćeni, a i u Poreznoj upravi kazali su da je sve u redu. U HZMO su na kraju vidjeli da je sve plaćeno. Ja sam svejedno blokiran već tri mjeseca, jer nisam htio otvoriti zaštićeni račun kad je riječ o zabuni, pa mi je tako i treća cijela mirovina ovršena. Gladujem zbog spore birokracije. Što kažete?

Ivan M., Krapina

ODGOVOR: Vaš slučaj je najbolji primjer da se ovršni postupak često vodi površno i aljkavo, te da stradaju ljudi koji su podmirili sve svoje obaveze. Preporučam da od nadležnog HZMO-a ishodite potvrdu iz koje je razvidno da ste svoju obvezu podmirili prije pokretanja ovršnog postupka, čime biste stekli uvjete za pokretanje parničnog postupka za naknadu pretrpljene štete, protiv tijela čijim je postupkom došlo do blokade računa i kartica.

Birokracija me oštetila

PITANJE: Zbog nepravomoćnog poreznog duga odjednom su mi blokirani svi računi i kartice, te mi je ovršena cijela mirovina. Odmah sam otvorila zaštićeni račun, te podigla kredit u banci i isplatila cijeli porezni dug. Unatoč tome mi je nastavljena ovrha na mirovini još 4 mjeseca, a k tome sam na pravosuđu.hr vidjela kako mi je stavljena ovršna zabilježba na zemljište na jednom otoku za koje sam upravo imala kupca. Epilog: ovrha na mirovini je trajala 4 mjeseca za dug koji je vraćen u cijelosti, a za povrat preplaćenog poreza morala sam čekati sljedeća tri mjeseca. Zabilježba na zemljištu mi je skinuta tek nakon šest mjeseci stalnog nazivanja i pisanja prigovora, pa sam izgubila kupca. Tko mi može nadoknaditi svu tu štetu i uzrujavanje?

J.O., Zagreb

ODGOVOR: Štetu koju ste pretrpjeli zbog lošeg rada birokracije, teško ćete izračunati, a ako i uspijete, morali bi dignuti tužbu za naknadu štete. Ishod parničnog postupka je neiz-

vjestan, a vrijeme okončanja postupka nepredvidivo. Možda ste u boljem položaju glede naknade štete zbog zabilježbe na zemljištu kojeg ste htjeli prodati, a imali ste kupca. No pitanje je kako biste sve to dokazali na sudu.

Ne znam kako se spasiti

PITANJE: Kad sam prvi put u banci saznao da ne mogu podići mirovinu, poslali su me u FINA-u i tamo sam šetao od šaltera do šaltera i nisam saznao što napraviti. Teško hodam i zaista mi nije lako čekati u svim tim redovima, šećeraš sam i srčani bolesnik, imao sam infarkt i operaciju. Zbog ovrhe nemam novca ni za lijekove, za koje mjesečno plaćam 350 kuna, iako imam dopunsko osiguranje. Ne mogu biti na teret niti djeci jer su obitelji i kćerke i sina u gradu i imaju po jednu plaću. Kćerka ima ovrhu na cijeloj plaći, pa smo shvatili da je to zato što ne može plaćati kredit u švicarskim francima, a ja sam joj sudužnik. Srećom da sam ja na selu, jer da sam u gradu kao ona, bio bih gladan kruha. Ovrha bi mogla trajati devet godina, sve dok ne umrem. Invalidski sam umirovljenik, mirovina je niska, a sada mi uzimaju cijelu i to zato što u kreditu piše da mogu sve uzeti. Nitko me ne štiti. Ne mogu prodati niti kuću jer to ništa ne vrijedi. Što da radim?

Ivica Ž., Petrinja

ODGOVOR: Vaš osnovni problem je sadržan u ugovoru kojim ste pristali da Vam se na osnovu ovrhe može izvršiti cjelokupan iznos mirovine. Tu činjenicu ne možete promijeniti, te ćete to morati trpjeti sve do konačne otplate iznosa ovrhe. Što se tiče pitanja 350,00 kn za lijekove premda imate dopunsko zdravstveno osiguranje, to je iz razloga što se ti lijekovi ne nalaze na listi lijekova za koje se ne plaća participacija ako imate dopunsko zdravstveno osiguranje.

Koliko će mi oduzimati?

PITANJE: Mirovina mi iznosi 7.750,00 KN, opterećena je kreditima, doprinosima za zdravstveno osiguranje i porezima do iznosa od 4.860,00 KN - znači to je iznos koji HZMO uplaćuje na tekući račun.

U slučaju pokretanje postupka ovrhe na mojim primanjima - mirovinom, dali bi bio izuzet iznos od 2/3 mirovine računajući od 7.750,00 Kn ili iznos 2/3 računajući od 4.860,00 KN - koji "sjeda" na tekući račun? Koliki bi se iznos u konkretnom slučaju mjesečno mogao prisilno zapljenjivati?

ODGOVOR: Iznos koji je izuzet od ovrhe u Vašem slučaju izračunava se od ukupne mirovinske osnovice, dakle od 7.750,00 kn, a ne od 4.860,00 kn koliko Vam sjedne na tekući račun. Drugim riječima iznosi kojim opterećujete svoju mirovinu (kredit, doprinosi, porezi) ne umanjuju iznos mirovine na kojoj se vrši ovrha.

Pravo na kućne posjete

Koliko kućnih posjeta zdravstvene njege na teret sredstava HZZO-a može ostvariti osigurana osoba, koja je dementna, nepokretna (vezana uz krevet) i inkontinentna?

Prema Pravilniku o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja na zdravstvenu njegu u kući („Narodne novine“ broj: 88/10., 1/11., 16/11. i 87/11. nastavno: Pravilnik) utvrđeno je da osigurana osoba ostvaruje pravo na zdravstvenu njegu na osnovi utvrđenog stanja nepokretnosti ili teške pokretnosti, kronične bolesti u fazi pogoršanja ili komplikacije, prolaznih ili trajnih zdravstvenih stanja kod kojih nije moguće samozbrinjavanje, nakon složenijih operativnih zahvata koji zahtijevaju previjanje i njegu rane, te skrb za stome i kad se radi o osiguranoj osobi u terminalnoj fazi bolesti.

Zdravstvenu njegu u kući osigurane osobe propisuje izabrani liječnik nakon što je izvršio uvid u medicinsku dokumentaciju, obavio pregled i utvrdio zdravstveno stanje osigurane osobe, te o tome obavještava patronažnu sestru koja je obvezna u suradnji s izabranim doktorom i medicinskom sestrom iz zdravstvene njege izraditi plan provođenja zdravstvene njege, a izabrani doktor **tijekom razdoblja pružanja njege treba osobno obići osiguranu osobu jednom u 14 dana.**

Zdravstvenu njegu provodi medicinska sestra/medicinski tehničar u privatnoj praksi ili radnik ustanove za zdravstvenu njegu u kući, koji sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (nastavno: Zavod) imaju sklopljeni ugovor za provođenje zdravstvene njege u kući.

Provođenje zdravstvene njege može se propisati maksimalno pet puta tjedno kroz 30 dana.

Ako osigurana osoba ili osoba koja o njoj brine smatraju da predložena zdravstvena njega nije dostatna u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, može zatražiti putem izabranog liječnika medicinsko vještačenje nadležnog ovlaštenog liječnika Zavoda, koji o tome izdaje nalaz, mišljenje i ocjenu.

Osigurana osoba nezadovoljna nalazom, mišljenjem i ocjenom ovlaštenog liječnika Zavoda o provođenju zdravstvene njege u kući ima pravo u nadležnom područnom uredu prema mjestu prebivališta zatražiti izdavanje rješenja u prvostupanjskom upravnom postupku.

Jasna Pap, dipl. pravnica, HZZO

BESPLATNO PRAVNO SAVJETOVALIŠTE
za članove Sindikata umirovljenika
01 46 55 111 / kućni 244

Zašto ne sklapati ugovor o dosmrtnom uzdržavanju?

Pravnom savjetovalištu Sindikata umirovljenika Hrvatske često se obraćaju članovi tražeći savjet ili mišljenje o sklapanju ugovora o dosmrtnom uzdržavanju kojeg im nude rođaci, prijatelji, znanci i druge osobe.

Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju je relativno novi institut iz Zakona o obveznim odnosima, a svojim mogućim imovinsko-pravnim implikacijama izazivao je negativne reakcije u javnosti. Jedna politička stranka u Hrvatskom saboru čak je pokrenula inicijativu da se taj institut u Zakonu o obveznim odnosima, ukine.

Što je to što je tako intrigantno u ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju?

Odredbom članka 586. st. 1. Zakona o obveznim odnosima određeno je da se ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju obvezuje jedna strana (davatelj uzdržavanja) da će drugu stranu ili trećega (primatelja uzdržavanja) uzdržavati do njegove smrti, a druga strana se obvezuje da će mu za života prenijeti svu ili dio svoje imovine. Takva zakonska odredba omogućuje davatelju uzdržavanja da praktički odmah nakon potpisa javnobilježničkog akta, odnosno solemiziranog ugovora izvrši uknjižbu prava vlasništva nekretnine u svoju korist.

Koliko je primjena te zakonske odredbe opasna za primatelja uzdržavanja govore brojni primjeri iz sudske prakse, gdje se kao žrtve koje su nemilosrdno prevarene, odnosno doslovno opljačkane, javljaju mnogi predstavnici starije populacije koji su praktično preko noći postali beskućnici.

Stoga naš savjet onima koji su u dilemi sklopiti ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ili ne glasi: izbjegavajte sklapanje tog ugovora. Ukoliko se ipak odluče na taj korak, preporučamo da se na nekretninu koja je predmet ugovora, osnuje stvarni teret uzdržavanja.

Milan Tomičić